

Kirkko ja koti

15/2010
8.9.

Pistä tikku ristiin!

67 päivää aikaa
seurakuntavaaleihin.

Keskiaukeama

Talkoohenkeä Siilinjärvellä. Sivu 5
Ihailija tapasi suosikkilaulajansa. Sivu 7

Jumala julmuuden vastavoimana

Jumalan lähellä elämiseen liittyy aina lähimmäisestä huolehtiminen.

Helsingin piispana aloittava **Irja Askola** päätteli jo lapsena, että Jumala on hyvä. Siksi koska kristityt kohtelivat häntä armollisesti.

Isä kuoli, mummo mielisairaalassa

Yhdysvaltalainen Newsweek-lehti arvioi, että Suomi on maailman paras maa. Kriteereinä olivat koulu, terveys, elämänlaatu, talous ja tasa-arvo.

Suomalaisen hyvinvoinnin syntymisen yksi avaintekijä on ollut se, että kansalaiset ovat saaneet sosiaaliturvan ja mahdollisuuden päästä elämässään eteenpäin, riippumatta siitä miten varakkaaseen perheeseen ovat syntyneet.

Helsingin piispana syyskuun 12. päivänä aloittava Irja Askola, 57, on elävä esimerkki tästä. Sukunsa ensimmäinen akateemisesti koulutettu henkilö varttui köyhän äitinsä kanssa Lauritsalassa. Alkoholisoinut isä oli kuollut Irjan ollessa 8-vuotias ja mummo oli mielisairaalassa.

"Olen saanut kasvaa yhteiskunnassa, jossa myös vaatimattomista

oloista pääsi oppikouluun ja yliopistoon saakka. Tämä perintö on arvokas ja koen sen velvoittavan itseäni toimimaan sen puolesta, että yhteistä hyvää riittää jatkossakin jaettavaksi", sanoo Irja Askola.

Kansaa ei kannattaisi taas jakaa

Lauritsala oli Kaukaan tehtaan varjossa sijainnut työläispaikkakunta, jossa asui sekä vuoden 1918 sodassa haavoittuneita punaisia että herrasväkeä.

"Minulla on tallella Lappeenrannan vankileirillä nälkään kuolleiden sukulaisten kirjeitä, ja tässä minä nyt istun silkipusero päällä."

"Tätä taustaa vasten minulle on erittäin tärkeää taistelu sosiaalista eriarvoistumista vastaan. Sukupolveni sai mahdollisuuden koulutukseen ja terveydenhoitoon. Kun olemme päässeet tähän asemaan, yhtäkkiä alamme taas kasvattaa yhteiskunnallisia kuiluja. Se ei ole kenenkään etu."

"Meillä pitäisi olla edellytykset ymmärtää, mitä seuraa, jos yhteistä hyvää ei jaeta tasaisesti. Nykyinen kehitys suututtaa, huolestuttaa ja vähän pelottaakin."

"Kovuus ja toisten tuomitseminen nousevat usein omasta hätänyksestä. Turvassa oleva ihminen osaa jakaa omastaan eikä pelkää erilaisuutta. Meidän ei pitäisi kuulla vain näitä tuomion ääniä, vaan miettiä millaisia pelkoja ja puutetiloja armottoman asenteen alta löytyy."

Luottamus ja yhteinen vastuu

Seurakunta oli Irja Askolalle ratkaisevan tärkeä tukipylväs lapsuuden vaikeina vuosina. Kun yksinäinen, surullinen ja pelokas pikkutyttö muutti isän kuoltua uudelle paikkakunnalle, seurakunnan turvalliset aikuiset ottivat hänet sydämellisesti vastaan.

He osoittivat, että Jumalan lähellä elämiseen liittyy aina myös lähimmäisistä huolehtiminen. Käytännön kristillisyyden keskellä hän oppi luottamusta ja yhteisvastuuta.

"Lapsena päätin, että kun kristityt ovat armollisia ja ystävällisiä, varmasti Jumalakin on sellainen, turvallinen ja hyvä."

"Lapsuudessani oli monia varjoja: henkistä kipua ja mykkyyttä, ihmisten langettamia tuomioita ja kovuutta. Jumala oli minulle aina myönteinen vastavoima elämän julmuudelle", tuleva piispa pohtii teologisen ajattelunsa taustaa.

Askola koki, että koska hän on saanut seurakunnaltaan niin paljon, hän haluaa maksaa sen takaisin

sitoutumalla kirkon palvelemiseen. Siksi hän lähti opiskelemaan teologiaa.

Naisasia ei vaaranna ekumeniaa

Irja Askola valmistui teologisesti vuonna 1975 ja vihittiin papiksi vuonna 1988. Pappisvihkimystä odottaessaan ja naisasiaa ajaessaan hän tuskastui toisinaan kirkon patriarkaaliin rakenteisiin.

"Feministiteologiaan tutustumisen pelasti takaisin intohimoiseen Raamatun lukemiseen. Se avasi Raamatun voimakkaat naishahmot."

"Ymmärsin, ettei minun tarvitse kompastua miesvaltaisessa kulttuurissa syntyneiden tekstien historiallisiin kerroksiin. En jää kristittynä Vanhaan testamenttiin, vaan kuljen rohkeasti kohti evankeliumien ydintä: Jeesusta."

Teologina Askola on profiloitunut ekumeenikkona. Tutkijana ja kirkollisissa tehtävissä työskennellyt pappi valittiin Euroopan kirkkojen avustustyön ja naistytön sihteeriksi 1990-luvun alussa.

Kansainvälisissä ekumeenisissa tehtävissä kirkastui käsitys siitä, että kaikkien ihmisten, kaukaisimpiinkin lähimmäisten, kohtalot kietoutuvat yhteen.

"Löysin intohimon oikeudenmukaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Tutustuin myös moniin sisarkirkkojemme johtajiin

"Ihmisillä on tarve saada kuulla, että Jumala on armollinen ja tarve tehdä hyvää toisille", Irja Askola ajattelee.

ja opin tulemaan heidän kanssaan toimeen. En usko, että naispiispan valitseminen on ekumeenisille suhteillemme suurikaan ongelma."

Kristuksen seuraaminen on radikaalia

Irja Askolan mielestä kristinuskon olemuksen ymmärtämisessä ja avautumisessa on keskeistä se, millaiset kasvot Jumala halusi näyttää meille itsestään Jeesuksen kautta.

"Ne kasvot ovat myötätuntoiset ja ihmisen puolelle asettuvat, elämisen kipua ja varjoja pelkäämättömät. Jumala ei karsasta tätä monin paikoin likaista ja kesken-eräistä maailmaa, sillä se on hänen maailmansa."

"Minulle on ollut radikaalia, inspiroivaa ja mukaansatempaavaa tajuta, miten selkeästi Jeesus asettuu aina syrjittyjen, heikkojen ja halveksittujen puolelle."

"Hänellä näyttää riittävän myös kärsivällisyyttä, sillä niin silloisissa kuin meissä nykyisissäkin opetuslapsissa on kyllä kestämistä."

Janne Villa

Seuraava numero 22.9.

kirkkojakoti@evl.fi

KUSTANTAJA Kustannus-Oy Kotimaa, Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki
JULKAISIJA Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi **TAITTO** Kotimaa-Yhtiöt

TOIMITUS Suokatu 22 B, 3. krs., avoinna ma-pe klo 8-16.

Lahja Pyykönen, päätoimittaja, p. 040 484 8232,
Ulla Remes, p. 040 484 8234,

Hilkka Sipilä (osa-aikaeläkk.), p. 040 484 8236,
Seija Rytönen, verkkotoimittaja, p. 040 484 8514.

**Kirkko
ja koti**

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
97. vuosikerta.

ILMOITUKSET Vappu Kuusiniemi, Kotimaa-Yhtiöt
p. 014 619 824, 040 486 6726. vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi

TILAUKSET Kuopion ulkopuolelle 20 € / vuosikerta

TOIMITUSNEUVOSTO Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino,
Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama

JAKELU Suora Lähetys Oy, p. 2647 800

PAINOPIKKA Lehtisepät Oy, Kuopio. **PAINOS** 54 800 kpl

Raamatun aika tulossa

Kuva Timo Hartikainen

Kirjailija Jaakko Heinimäki enteilee pyhälle kirjalle uutta suosiota.

Jaakko Heinimäki uskoo, että Raamattu on muuttumassa helpommin lähestyttäväksi.

Hänen kirjoittamassaan Suomen lasten Raamatusta seikkaillaan henkeäsalpaavalla jokimatkalla kaislakorissa tai kerrotaan tarinaa pitkissä hiuksissaan voimaa kantaneesta Simsonista.

Heinimäki vieraili Kuopion seurakuntayhtymän kutsumana Kirjakantti – tapahtumassa viime viikolla.

Vanhan tradition viestinviejä

Heinimäki kertoo kirjoittaneensa viime vuonna ilmestynyttä Suomen lasten Raamattua neljän vuoden aikana.

”Olen astunut siihen rinkiin, jossa tarinoilla on pitkät juuret. Olen vuosisatoja pitkän tradition viestinviejä. Raamattu on klassikko, yksi kulttuurimme perusteoksista. Siksi halusin kirjoittaa siitä helposti lähestyttävän version. Tämä kokoelma säilyttää Raamatun kirjallisen luonteen.”

Suomen lasten Raamattuun Heinimäki on valinnut erityisesti kertomuksia, joissa lapset esiintyvät. Mutta vaikeimpiakaan

kertomuksia ei ole kaihdettu ja kieli on vivahteissaan nautittavaa. Inhimilliset tunteet annetaan tulla.

Raamatusta rykäistään ja niistetään, kadutaan, ikävöidään ja valehdellaan. Mooses hajottaa laintauluja vihan vimmassa, Esau on ihan poikki. Goljat rojahtaa kuolleen maahan. Lasarus näyttää kuin olisi ollut päiväunilla eikä päiväkausia kuolleen.

Jeesusta alkaa pelottaa toden teolla. Riskiä kantaa väsynyt ja heikko mies. Marian ääni sortuu itkuksi.

Mukaan Heinimäki halusi ottaa myös Ilmestyskirjan, tosin vailla Ilmestyskirjan petoa. Myös ”usein lapsilta pimitetty” Sanaanlaskut on lasten Raamattuun kirjattu.

Kirjailija sanoo Raamatun ajan olevan tulossa, mutta aikuisen maailman viitekehysessä. ”Yltiöuskovainen tulkinta tulevaisuudessa puuttuu. Maallisen ja hengellisen välinen raja on keinotekoinen. Raamattu leimaa elämää ilman että siihen välttämättä liittyy uskonnollisuutta.”

Heinimäki tunnetaan myös sekä elämän nautinnoista että pyhimyksistä kirjoittavana kirjailijapappina.

Kiinnostus pyhimyksiin lähti nuorukaisen

Innokkaat Lasten Raamatun lukijat saavat kirjailija Jaakko Heinimäeltä terveiset Kuopiosta lähtevään korttiin. ”Suvi ja hänen sisaruksensa Pyry ja Satu kiinnostuivat Raamatusta niin, etteivät malttaneet enää katsoa telkkaria”, kertoo isotäti Mirja Puurunen.

rippikirkosta, Lohjan keskiaikaisesta kivistä kirkosta, joka on täynnä pyhimysten kuvia.

”Pyhimyslegendat sisältävät sellaista yleispätevää viisautta, joka on muokannut eurooppalaista ajattelua.”

Pyhyyden ulottuvuus ei ole Heinimäen mukaan sitä, että pyhimykset kurottautuvat kohti erikoisia sfäärejä.

”Pyhä on toisissa ihmisissä, esimerkiksi isoäideissä, jotka rukoilevat lastensa ja lastenlastensa puolesta.”

Savolaisia Heinimäki muistuttaa Paa-vo Ruotsalaisen pirtistä ja Aholansaaresta, joista on tullut täkäläinen pyhiinvaelluspaikka.

Lahja Pyykönen

k o l u m n i

Ismo Vornanen

Kirjoittaja on erityisopettaja, toiminnanjohtaja ja viestintäyrittäjä.

Polta Koraani -päivä

Ensi perjantaina tulee kuluneeksi yhdeksän vuotta kaksoistornin räjähtämisestä New Yorkissa. Syyskuun 11. päivä 2001 on jenkeille pysyvä syy lietsoa vihaa.

Floridassa yksi kristillinen seurakunta kehottaa polttamaan muslimien pyhän kirjan, Koraanin. Poppoo järjestää kansainvälisen ”polta Koraani” –päivän syyskuun 11. terrori-iskujen muistotapahtumana.

Kristuksen kirkon tunnuksien vuoksi teko on vielä järjettömämpi kuin Suomen vapaa-ajattelijoiden tempaus vaihtaa Raamatut pornolehtiin. Koraanien polttaminen on synkkä terroriteko, vainotalkoot.

Murhanhimoiset äärimuslimit saavat pyhän kirjan poltosta lisää verukkeita uusille räjäytyksille. Koraanivirovaiden lietsoja, pastori Terry Jones uhkaa helvetillä niitä, jotka tunnustavat islamin uskoa. Huonosti on Jones itsekin raamattunsa lukenut. Noin

kostonhimoinen mies voi itse tempautua papin kaavusta kiirastuleen.

Jonesille pitää muistuttaa, ettei maailmaa voi miekalla muuttaa. Jonesin itsensä pitäisi parantua aggression traumasta, jos hän haluaa nujertaa muslimien väkivaltasiiven.

Vihalla ei voi Jones muuttaa ääriäliikkeitä, et vaimoasi etkä mielivaltaista pomoasi. Kun muutat itsesi rauhan mieheksi, et näe demoneja kaikkialla. Kun tunnet vihaa kaksoistornin räjäyttämistä, pahat tunteet ovat sinussa ja sinun vastuulla, ei muslimien.

Floridan pappi voi muuttaa asenteensa, jolloin vihan kohde muuttuu itsestään. Jos Jones tuntisi oikeasti Jumalan, hän ei lietsoisi ajatusta: me hyvät, nuo pahat. Rukoile Floridan pappi itsesi ja muslimien puolesta, äläkä heristele nyrkkiä.

Ehkä pastori Jones on kelannut satoja kertoja tornitalojen sortumista olohuoneessaan, mistä on saanut alkunsa sokea

viha 1,3 miljardia muslimia vastaan? Ovatko nettiavaruuden pelit, sieluttomat kontaktit ja tuhofantasioiden purkuosoitteet tehneet ahdistuneesta papista muslimien vihaajan. Koulutappajatkkin ovat olleet yksinäisiä, bittiavaruuden astronautteja.

Floridan kirkon Polta Koraani –päivällä on jo lähes 6 000 fania Facebookissa. Facebookin kannatusryhmiä on syytä epäillä. Itsekenellekin satelee päivittäin ystäväkutsuja.

Facebookissa ei ole todellisia ystäviä. Miksi kukaan ei pyydä kahville nettitreffit sijaan. Jos Terry Jonesilla olisi tarpeeksi aitoja ystäviä, hän ei polttaisi Koraaneja.

Tornit räjähtävät jos ihmiset ovat läsnä pelkästään virtuaalimaailmassa. Kun elävät ihmiset puuttuvat, yleistyvät uskontojen ja kansojen väliset vihakategoriat.

Meillä suomalaisilla on ollut pitkään oma kaksoistorni itärajan takana. Nyt veli venäläinen on suomalaisen yrittäjän paras ystävä.

pääkirjoitus

Vielä ehtii ehdolle

NYT TIKKU RISTIIN.

Näin mainostetaan marraskuun seurakuntavaaleja. Syytä onkin ristiä niin tikkuja kuin käsiä, kumman hiljaiselta vaalikampanjointi Kuopiossa vaikuttaa.

Seurakunnista kerrotaan, että huonolta näyttää, kenties vielä hiljaisemmalta kuin neljä vuotta sitten.

Runsaan viikon kuluttua tiedetään, ketkä ovat asettuneet ehdolle. Onko nuorille äänestäjille nuoria ehdokkaita?

UUDET LUOTTAMUSHENKILÖT KUOPIOSSA

ovat suurten linjojen päättäjiä. Talous on entistä tiukemmalla ja radikaaleja ratkaisuja on tehtävä.

Mitä kiinteistöjä korjataan? Riittävätkö rahat miljoonien korjauksia odottavaan Alavan kirkkoon? Ovatko kiinteistöihin menevät eurot pois seurakunnan toiminnasta? Joudutaanko työntekijöitä vähentämään? Henkilöstössä tullaan vaihtovuosiin kun suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle. Palkataanko heidän tilalleen ketään?

Tulevina vuosina ei vain helistellä sanoja, on tehtävä kipeitäkin ratkaisuja.

Nyt valittavat luottamushenkilöt ovat päättämässä myös seuraavan kirkolliskouksen jäsenistä. Siellä ratkaistaan kiperiä kysymyksiä esimerkiksi parisuhteesta.

KUKA KÄYTTÄÄ VALTAA seuraavien neljän vuoden aikana?

Tietoa ei heru siitä, millaisia vaalilistoja on tekeillä. Tämä lienee osoitus siitä, että ehdokkaita seurakunnan hallintoon on vaikeaa saada.

Valitsijayhdistysten kannattaa myös tarkkaan miettiä, minkä nimen listalleen antavat. ”Yhdessä toimien”, ”Elävä seurakunta” tai ”Ihmisten kanssa elävä seurakunta” – tunnusten alla kuljetaan huppu silmillä. Kun puolueet tulevat vaaleihin tunnuksineen, myös herätysliikkeitten on syytä noudattaa esimerkkiä.

NELJÄ VUOTTA SITTEN Kuopion äänestysprosentti seurakuntavaaleissa oli 10,9.

Marraskuussa äänestyspaikat viedään sinne, missä ihmiset liikkuvat, kauppakeskuksiin ja nyt nuoria äänestäjiä varten myös kouluille.

Seurakuntien hallinnosta ei saada kiinnostavaa, ellei sitä jaeta ihmisen kokoisiin osiin. Saanko kirkosta apua silloin kun sitä tarvitsen? Pääsevätkö lapseni kerhoon? Auttaako seurakunta perhekrisisissä? Opetetaanko seurakunnassa Raamattua? Missä koti hengelliselle etsijälle?

Tähän tarvitaan päättäjiä, ehdokkaita ja äänestäjiä. Vielä ehtii ehdolle.

Lahja Pyykönen

lahja.pyykonen@evl.fi

Elvis -messu Tuomiokirkossa

Perjantaimessu Tuomiokirkossa 17.9. klo 19 rakentuu Elviksen levyttämien gospellaulujen varaan. Elvis -messun laulut ovat englanninkielisiä, mutta muutoin messu toteutetaan suomeksi.

Elvis Presleyle myös gospelin laulaminen oli tärkeää, musiikillisesti hän ponnisti mm. Memphisin seurakunnan vahvasta gospeltyylisten ilmaisusta.

Elvis -messussa musisoivat Jarkko Maukonen, laulu ja kitara, Ossi Jauhainen, laulu ja koskettimet. Sami Tiainen, basso sekä Jouni Rasmussen, rummut. Messun toimittaa pastori Kari Kuula.

Kynttiläkirkko

Kynttiläkirkko Honkapirtissä Ranta-Toivalassa torstaina 9.9. klo 18.30. Kahvitarjoilu.

Partiomessu Jynkänvuorella

Kynttiläpolkua pitkin partiomessuun kuljetaan sunnuntaina 19.9. Kokoon-tuminen on lemmikkieläinten hautausmaan parkkipaikalla klo 16 (Lehtoniementieltä Isännäntielle).

• Perheen pyhäpäivän kirkkohetken jälkeen makkarapaistoa, kahvia ja nuotiolauluja.

Kolehti partiolaisten kumppanuushankkeelle Senegaliin.

• Perheen pyhäpäivän kirkkohetki Puijon kirkossa sunnuntaina 12.9. klo 16.

Kuva Riitta Virtanen

Konneveden seurakunnan Elvis -messu kokosi kirkon täpötäyteen.

Kosketa minua, henki

Kosketa minua henki konsertti Alavan kirkossa tiistaina 14.9. klo 19. Jaana Pöllänen, laulu, Ville Uusitalo, piano ja kitara. Ohjelma 10 euroa. Siilinjärven kirkossa Pöllänen ja Uusitalo konsertoivat keskiviikkona 15.9. klo 19.

Älä pelkää, gospel-tapahtuma Kuopiossa

Älä pelkää -gospel-tapahtuma järjestetään Kuopiossa Amiskalla (Presidentinkatu 3) lauantaina 18.9. klo 17 – 23. Musiikin lisäksi on luvassa rohkaisevia puheenvuoroja, draamaa, rallikilpailut ja paljon muuta.

Esiintyjinä ovat Suomen gospel-musiikin huiput Kaemo, MGtH sekä Egoeimi. Mukana ovat myös stand up -koomikko Mikko Vaismaa sekä evankelista Kalevi Lehtinen.

Tilaisuus on suunnattu 15 – 25 -vuotiaille. Pääsy on vapaa. www.alapelkaa.net

Savinaisella lähtösaarna

Kirkkoherra Hannu Savinainen pitää lähtösaarnan Riistaveden kirkossa

Kuopiolainen gospel -tapahtuma Älä pelkää järjestetään nyt viidettä kertaa. Gospelia, makkaraa, rohkaisevia puheenvuoroja.

sunnuntaina 12.9. klo 10. Messun jälkeen kirkkokahvi seurakuntatalossa.

Messu soikoon

• Viiden eri hengellisen laulukokoelman lauluja lauletaan Tuomiokirkon messuissa syyskuussa. Messuissa veisattavat laulut ovat monistettuna kirkkoon tulijalle. Messu alkaa klo 10.

• Sunnuntai 12.9. Siionin laulut Lestadiolaisia opiskelijoita Ville Perkiön johdolla

• Luomakunnan sunnuntai 19.9. Nuoren seurakunnan veisut, Jarkko Maukonen ja musiikiryhmä

• Sunnuntai 26.9. Siionin kannel Tuomiokirkkokuoro Pertti Rusasen johdolla

• Sunnuntai 3.10. Lasten virsikirja Rajalan koulun 5. musiikkiluokka Erkki Kaukosen johdolla

Kokkiukot Vehmersalmella

Kokkiukot, miesten ruokapiiri aloittaa Vehmersalmen seurakuntakodilla keskiviikkoisin klo 18 alkaen 15.9.

Hinta on viisi euroa kerralta.

Ilmoittautuminen ruokapiiriin 5.9. mennessä puh. 040 4848 440. Piiriä vetää Eero Hujanen.

Hierontaa tasauspäivänä

Tasauspäivän tapahtumaa vietetään lähetykskauppa Vakassa (Kuninkaan-
katu 22) torstaina 23.9. klo 11– 15.

Vieraana on Taiwanin lähetti Tanja Vuorenmaa-Malabanan. Hieroja Rauno Taskinen antaa niska-hartiahierontaa eurolla minuutin. Kahvitarjoilu ja Senegal -näyttely.

Vuoden 2010 Tasauksen pääkohteina ovat Mauritania ja Senegal. www.tasaus.fi

Kuva Suomen Lähetysseura

Tasaus -päivän teemana on: Rakkaus lähimmäiseen ei tunne rajoja.

Naisille ja miehille

• Naisten lenkkipiiri Poukaman leirikeskuksessa maanantaina 20.9. klo 18.

• Miesten sauna- ja takkailta Poukaman leirikeskuksessa perjantaina 24.9. klo 18. Yrittäjä Jarkko Kaitokari esittelee remonttitrendejä. Iltapala 4 euroa.

s y y s v i n k i t

r.kolehmainen@dnainternet.net

• VB-valokuvakeskus: Vuoden lehtikuvat 2009 ajalla 4.–26.9.

• Kirjastokahvilassa Jyrki Heikkisen Kuvarunoja-näyttely 30.8.–11.9.

• Kuopion kaupunginkirjaston aula: Villin lännen murmeli, Jukka Itkosen kirjankuvituskuvia 30.8.–25.9. ja Kirjahallissa, 2. krs: Vestäjien puoli vuosisataa -kirjanäyttely 30.8.–18.9.

• Karttulan kirjasto: Sisä-Savon kameraseuran valokuvanäyttely 6.9.–1.10.

• Galleria 12: ssa kuvataiteilija Reijo Kärkkäisen näyttely 7.9.–26.9. Projekttilassa Jyrki Heikkisen ja Martti Mujusen videoteos.

• Galleria Carree, Sanna Haimala: A Miracle Machine 8.9.–26.9.

• Kirjanpitotoimisto Anna Korhonen (Puijonk. 9 A 6): Sami Korkiakosken maalauksia 30.9. asti.

• Kuopion Muotoiluakate-

mian kesänäyttely Utopia ja kotiinpaluu – Muotoilua tulevaisuuden kotiin 30.9. asti. Avoinnama-pe 8–16.

• Korttelimuseon näyttelysali: Savutuvan aikaan Savossa 11.6.–28.11.

• Kuopion taidemuseossa Kesänäyttely 2010: Rakentajat 4.6.–12.9. ti-pe 10–17, ke 10–19, la-su 11–17.

• Kuopion museo: Tositarina – välähdyksiä Kuopiosta 7.5.2010–16.1.2011.

Näyttelyssä tutustutaan Kuopioon kymmenen ihmisen tarinan ja muiston kautta. Avoinnama-pe 10–17, ke myös 17–19, la-su 11–17.

• Kuopion museon Torni: Muovia ja maria -näyttely kertoo 1960-luvun suomalaista muotoilusta 30.1.2011 asti.

• Musiikkikeskus: Sinfonia-sarja I, Kaupunginorkesteria johtaa Sascha Goetzel;

Freddy Kempf, piano 9.9. klo 19. Taiteilijatapaaminen Valohallissa klo 18.

• Sinfoniasarja II, Kuopion kaupunginorkesteri, Sian Edwards, kapellimestari; Kyung-hae Kang, sopraano 16.9. klo 19.

• Jazzklubi, Jazzliiton kiertue Nordic trinity: A tribute to Edward Vesala 10.9. klo 21.

• Kuopion kaupungintal-
atter, Studio: Punainen pallo, 8.9. klo 10.15; 11.9. klo 18.15; 16.9. klo 10.15 ja 13.15 sekä 18.9. klo 18.15.

• Kiviä taskussa, Studio: 9. ja 10.9. klo 19; 11.9. klo 14; 15.9. klo 12.15; 18.9. klo 14.15.

• Suuri näyttämö: Kilpa-kosijat, 9. ja 10.9. klo 19; 11.9. klo 14; 15.9. klo 12; 17.9. klo 19 ja 18.9. klo 14.

• Kino Kuvakukko: Hyvät Kuvat aloittaa kauden Havukka-ahon ajattelijalla 9.9. (Elokuvakortilla, 20 e., ei yksittäislippuja).

Kuva Riiohashimoto

Freddy Kempf on syksyn ensimmäisen Sinfoniakonsertin pianistivieras 9.9.

• Kuopion Vilimit 23.–26.9.

• Monikulttuurikeskus Kompassi: (Myllykatu 1–3) Kehityskahvila 1.9. klo 16–18. Suomen Lähetysseura kertoo Tasauskampanjastaan kohteena Mauritania & Senegal; Egypti-kahvila 15.9. klo 16–18; 22.9. Nigeria klo 16–18 (järj. Pohjois-Savon kehitysmaaseura) ks. www.puijola.net/kompassi

Tomperin saaren taukotupa on 22 talkoolaisen viime kesän aherruksen tulos.

Siunattu taukotupa

Siilinjärven seurakuntalaiset tekivät talkoilla taukotuvan Tomperin saareen.

Vuorelan "Kunnon ukot" soittivat pari vuosikymmentä sitten kirkkoherra Markku Kettuselle ja kysyivät: "Mitä voisimme tehdä?" Silloin syntyi käsite "kätten teologia". Yksi näyttö tästä on jälleen toteutunut. Hirsinen taukotupa kuusten katveessa Tomperin saarella.

Risti merkiksi ulkoseinään

Pohjois-Kallaveden Tomperin saaren taukotuvassa tuoksuu vielä tuore mäntypuu ja kaminasta nouseva suoja-aineiden käry.

Rakennus on urheiluseura Vuorelan Kunnon 22 talkoolaisen 800 ilmaisen työtunnin ja seurakunnan 15 000 euron taloudellisen panoksen uusin tulos. Hirsimökki siunattiin käyttöön elokuun lopulla.

Rakentamiseen osallistuivat myös Toivalan urheilijat ja Toivalan kylätoimikunta.

Teuvo Laitinen kalastaa Kallavedellä ja aikoo käyttää taukotupaa lämmittelypaikkana.

"Olkoon tupa veneilijöille ja hiihtäjille paikka, jossa he voivat löytää elämäänsä ja kutsumuksensa toteuttamiseen iloa ja voimaa", toivotti Siilinjärven seurakunnan kirkkoherra Markku Kettunen.

Hän naulasi ulkoseinään puisen ristin merkiksi siitä, että talo säilyisi rauhallisena levähdystupa ulkoilijoille.

Samalla paikalla sijainnut, entinen kalastajan kotina ollut mökki poltettiin tuhopolttona neljä vuotta sitten. Uuden tuvan ovikin on tarkoitus pitää aina auki, jotta kenellekään ei tulisi kiusausta murtaa lukkoa.

Kaikille avoin saari

Siilinjärvellä toimivan Vuorelan Kunnon porukka sekä työmiesten ruokahuollosta vastannut naisväki ovat jo tätä ennen rakentaneet Siilinjärven seurakunnan omistamaan saareen saunan, keittokatoksen, laavun ja puuvaraston.

Teuvo Laitinen osallistui urakkaan tuvan suunnittelusta ja rakennuslupien hakemisesta lähtien. Veneellään hän kuljetti saareen tarvikkeita ja pystytti hirsipyntinkiä muiden miesten mukana.

Tomperi on hänelle jo ennestään tuttu monilta Vuorelan Kunnon ja seurakunnan retkiltä. Hän pitää talvisin jäällä verkkoja, ja aikoo käyttää taukotupaa lämmittelypaikkanaan.

Laitinen toivoo, että mahdollisimman monet hyödyntäisivät saarta. Siilinjärvellä onkin viritelty yhteistoimintaa muun muassa Toivalan kylätoimikunnan ja paikallisten urheiluseurojen sekä Vuorelan Kunnon välille. Pohjois-Savon kannottireittikin kulkee lähellä.

Laitisen mukaan Tomperi olisi parhaimmassa tapauksessa paitsi jokamiehen retkeilykohde myös paikka, joka kokoisi paikkakunnan toimijat verkostoksi kehittämään alueen yhteisöllisyyttä.

Pirjo Tiihonen

Kirkkoherra Markku Kettunen (oik.) siunasi taukotuvan vierellään talkoolainen Tuomas Kettunen.

Jaksaako taivaassa olla ikuisesti?

Onko tieteen ja uskon välillä yhteyttä? Miksi maailma on niin paha? Voiko ei -kristitty pelastua? Toimiiko ihmisellä "eettinen aisti"?

Monimutkaiseen uskonkysymyksiin pureudutaan Kuopion seurakuntien järjestämässä luentosarjassa. Luennot pidetään Alavan kirkolla (Keihäskatu 5) sunnuntaisin klo 18.00. Keskustelua luennon jälkeen.

Sunnuntai 19.9. Jumalausko tieteen nurkkahuoneessa?

kirkkoherra Hannu Koskelainen

Onko luonnontiede ajanut nyt jumalauskon pieneen nurkkaan, jossa sillä ei ole juurikaan liikkumatilaa? Vai voidaanko usko ja luonnontieteellinen maailmankatsomus jotenkin yhdistää toisiinsa? Onko luonnossa merkkejä yliluonnollisesta?

Sunnuntai 3.10 Miksi maailmassa on kärsimystä?

pastori Salla Tyrväinen

Teologian historiassa on esitetty erilaisia vastauksia, ja kärsimyksen ongelmaan ja siitä keskustellaan tiiviisti edelleen modernissa teologiassa ja uskonnonfilosofiassa. Miten tätä ikiprobleemaa on lähestytty nykyajan keskustelussa? Onko kristinusko vastaus kärsimyksen ongelmaan?

Sunnuntai 17.10. Oikein vai väärin, toimiiko eettinen aistisi?

pastori Raili Rantanen

Kysymys jumalauskon ja etiikan suhteesta jakaa ajattelijoita. Toisten mielestä kristilliseen maailmankatsomukseen kuuluu oma etiikka, joka perustuu yleisen järjen lisäksi erityiseen ilmoitukseen Raamatussa ja sitä tulkitsevassa kirkon traditiossa. Miten teologisessa keskustelussa on perusteltu ja arvioitu näitä kahta erilasta tulkintalinjaa?

Sunnuntai 24.10. Voiko ei-kristitty pelastua?

pastori Olli Viitaniemi

Kristinusko ei ole ainoa uskonto eikä sen sanoma ole koskaan kuulunut kaikkialla maailmassa. Siksi on kysyttävä, miten rakentuu niiden ihmisten yhteys Jumalaan, jotka eivät ole koskaan olleet kristillisen sanoman vaikutuspiirissä. Voivatko muutkin kuin kristityt saavuttaa lopullisen täyttymyksen Jumalan yhteydessä?

Sunnuntai 14.11. Taivaaseen vai helvettiin

teol. tri Kari Kuula

Tämä elämä päättyy. Mutta mitä sen jälkeen? Kristinusko väittää tietävänsä siitä jotakin. Modernin teologian ja uskonnonfilosofian pohdinnat kuolemanjälkeisyydestä kohoavat huikeisiin korkeuksiin – tai syvyyksiin. Voiko kukaan joutua helvettiin? Miten taivaassa jaksaa olla, jos se kestää ikuisesti?

Rukoilemme

Kuva Ismo Pekkarinen/KuvaKotimaa

Syksy saapuu riisumaan

Syksy saapuu riisumaan, luonnon kesävaatteistaan. Syksy saattaa laulullaan nukkumaan, koko maan.

Minuakin riisutaan, vaan en vielä ollenkaan, haluaisi nukkumaan, kukkumaan, tahdon vaan.

Kohta minut uhmakkaan, syksy saattaa voimallaan. Kohta joudun kohtaamaan kuoleman, voittajan.

En saa käydä kuitenkaan, murjottamaan, suremaan. Kukin meistä vuorollaan nukkumaan saatellaan.

Uskon uuteen kevääseen, turvaan armon ihmeeseen, luotan Isän rakkauteen Jeesukseen, Kristukseen.

Erkki Leminen
Valitut runot 1944 – 1992

Lainasimme

”Kirkon rakastajan paikkoja on nyt tarjolla kaikissa seurakunnissa. Palvelukseen halutaan tavallisia seurakuntalaisia, jotka haluavat olla Jumalan asialla seuraavat neljä vuotta kirkon hallinnossa. Olisitko sinä yksi heistä.

Lääninrovasti Jaana Marjanen
www.kuopionseurakunnat/blogit

”Suurin syyllisyys tulee juuri tästä. Joka puolelta tulee painetta: auta, auta. Tilanne on kauhea, kun pitää poimia yksi, jota autetaan. Tämä on juuri sitä, mistä en tässä työssä välittäisi: ikään kuin toimia Jumalan sijaisena. On pakko tehdä ihmisten elämää koskevia päätöksiä. Jonkun nämäkin päätökset täytyy kuitenkin tehdä.”

Terhokodin johtaja, lääkäri Juha Hänninen
Eeva syyskuu 2010

”Yhteyden pitäminen on kitkainen asia. Tiedämme sen omasta elämästämme. Jeesus asettaa yhteyden keskeiseksi. Haluamme yhteyttä ja puolustamme totuutta. Totuus ja yhteys kulkevat käsi kädessä. Miksi emme kuulisi tätä ja rukoilisi kirkon yhteyden puolesta.”

Piispa Eero Huovinen
lähtösaarnassaan 31.8. 2010

viikon vastaaja

Löytyykö kissalle koti

Kuopion kaupungin pieneläinsuojaan voi tuoda karanneita ja heitteille jätettyjä kissoja ja koiria sekä muita pieneläimiä. Koirahäkit ovat tyhjiä, mutta kissoja on kymmenkunta.

Eläintenhoitaja **Arja Hälinen** pajaa eläinsuojan kuopusta ja muistuttaa, ettei kaupungissa ja taajamissa saa pitää kissoja irrallaan.

Miten selvitätte, onko eläin karannut vai jätetty tahallaan heitteille?

”Sitä ei voi tietää, mutta kyselemme ja selvitämme. Monenlaisia selityksiä kuulee, ja jotkut omistajat yrittävät luopua eläimestä tuomalla sen tänne.”

Miten helposti oikeat omistajat löytävät?

”Koirien omistajat kyselevät nopeasti lemmikeistään. Kissojen perään kysellään vähemmän. Pidämme nettisivuja kadonneista eläimistä ja kuvaamme ne täällä. Vuosittain noin 10-15 koiraa jää ilman omistajaa.”

Mihin eläimet joutuvat, jos omistajaa ei löydy?

”Etsimme niille koteja ja myös si-jaiskoteja. Opiskelijat ottavat mieluummin kissan hoitoonsa. Siellä se saa odottaa pysyvää sijoitusta. Kissan omaksi haluavilta peritään pieni korvaus, jotta välttyttäisiin eläintä joutumasta huonoihin olosuhteisiin.”

Miten sairaille eläimille käy?

”Sairaat eläimet hoidetaan eläinlää-

kärillä. Vakavasti sairas tai vihainen koira nukutetaan pois. Jos omistaja löytyy, peritään häneltä kulut.”

Miksi ihmiset haluavat luopua lemmikeistään?

”Esimerkiksi isokokoisen kouluttamattoman koiran kanssa ei enää pärjätä ja jätetään eläin heitteille. Kesäkissoja otetaan ja hylätään syksyllä. On vastuutonta ja julmaa jättää eläin oman onnensa nojaan.”

Onko eläimiä eläinsuojassa tiettyinä aikoina enemmän?

”Aika vilkasta on kautta vuoden, joskus ovat kaikki häkit täynnä. Kylmien tultua selvästi vilkastuu.”

Mitä muita eläimiä eläinsuojassa on ollut?

”Kilpikonnia, sillä ne liikkuvat äänetömästi, eikä karkumatkaa huomata. Kaneja ja jokunen kanarialintu, joutsen, liito-orava sekä pythonkäärme, joka oli jätetty huoneistoon muuton yhteydessä.”

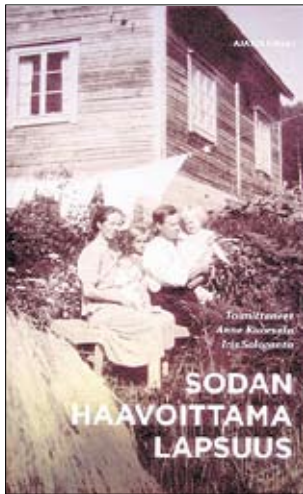
Mikä työssäsi on parasta? Mikä ikävin?

”Paras tilanne on kun omistaja löytyy. Myös eläimelle uuden kodin saaminen on hieno tunne. Surulliseksi tekee se, että ihmiset hylkäävät eläimiä, eivätkä kaipaa kadonnutta lemmikkiään.”

*Teksti ja kuva
Hilkka Sipilä*

viikon valinta

Selviytyjät auttavat muita

Anne Kuorsalo ja **Iris Saloranta** ovat jälleen tehneet arvokasta työtä. He kokosivat lapsena sodan kokeneiden nyt jo eläkeiässä olevien kirjoituksia kirjaksi. *Sodan haavoittama lapsuus* on vahva jatko heidän aiemmille teoksilleen *Evakkolapset* (2005) ja *Evakkotie* (2006).

Toimittaja **Saloranta** on itse kertonut taidenäyttelyissään lapsuuden sotakokemuksestaan ja hän on toiminut sodan lasten terapeutina. Tekijät muistuttavat Sotien tunneperintö, osa historiaa -kirjoituksessaan, että lasten oikeus kasvaa rauhassa on osa ihmisoikeuksia. Se perusoikeus sodan kokeneilta lapsilta puuttui. Ja niin se puuttuu usein myös nykyajan maahanmuuttajilta.

Kirjaan kirjoittaneet ovat oman elämänsä ja sosiaalisen perimänsä tutkijoita. Mukana on tunnettuja suomalaisia tasavertaisesti tuntemattomien kanssa. Kovista koke-

muksista huolimatta orvosta lapsesta voi kasvaa onnellinen aikuinen, todistaa ”onnellisuusprofessori” **Markku Ojanen**.

Jos kuvittelemme, että sotakokemukset ovat ohi, on syytä muistaa toisen polven sotavammat. Kokemukset jatkuvat sodan käyneiden jälkeläisissä.

Sodan haavoittama lapsuus saa varmasti vertaislukijoita, sillä vasta viime vuosina vaietuista asioista on alettu puhua. Professori **Sirkka-Liisa Kivelä** sanoo muistelemisen torjuvan depressioita.

Kirjan valokuvat voivat avata muistoja. Lapsi leikkii kun siihen on mahdollisuus vaikka sotavangin tekemällä lelulla. Internointi-leireillä lelutkin otettiin pois.

Anne Kuorsalo & **Iris Saloranta** (toim.): *Sodan haavoittama lapsuus*, 288 s., 36,36 e., Ajatus Kirjat 2010.

Kuopion lastenkirjailija

Vanhempi konstaapeli ja kirjailija **Marko Kilpi** yllättää lukijansa, sillä romaanien jälkeen hän teki lastenkirjan.

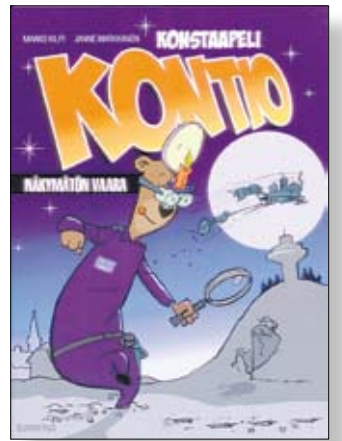
Konstaapeli Kontio – Näkymätön vaara paikkaa suurta aukkoa, koska **Elina Karjalaisen** kuoleman jälkeen ei kaupungissa ole ollut lastenkirjailijaa.

Kirjan päähenkilöitä ovat konstaapeli ja siilimummo. Hetken mietin, miten siilimummo huristelee potkukelkalla, eivätkös siilit ole talvihorroksesta lehtikasoissa. Mutta idea on hyvä, sadussahan kaikki on mahdollista ja sadun keinoin voidaan opettaa.

Monta mutkaa on heijastimen keksimisessä. Vaikka lopputulos on odotettu, niin tekemisen riemua löytyy. Sehän on vähän samaa kuin lasten leikki, itse leikin rakentaminen on joskus hauskinda.

Tarkkaavaiselle ääneenlukijalle löytyy *Käpälämäen* kylästä paljon tuttua. Lapset etsivät mielellään kuvista pikkuasioita.

Konstaapeli pääsee tutkintatöihinkin, sillä kylään on ilmestynyt outo hiippailija. Tässäkin löytyy opetus. Jos ihmistä ei huomata, syntyy halu tehdä jotain jäynää. Hiljaiset jäävät räväköiden ihmisten pimentoon.

Janne Markkasen kuvitus kulkee tarinan kanssa tasatahtia. Lyhyet dialogit voisivat vauhdittaa menoa, mutta oiva alku tämä on *Kontio*-sarjalle. Jatkoa on luvassa, mikä ilolla todetaan.

Marko Kilpi: *Konstaapeli Kontio – Näkymätön vaara*, kuvitus Janne Markkanen 45 s., 21,90 e, Gummerus 2010.

Ritva Kolehmainen

Elämän juhlaa

Vehmersalmella

Sirkka Huttuselle Vehmersalmen seurakunnan juhla toi moninkertaista onnea.

Petri Laaksonen ja Sirkka Huttunen tervehtivät lämpimästi toisiaan Vehmersalmen seurakunnan 90-vuotisjuhlakonsertin päätyttyä.

Pyhäkoulun juhlassa laulajan uransa aloittanut Laaksonen on säveltänyt ja laulanut itsensä suomalaisten sydämiin. Monien kuulijoiden tavoin Sirkka Huttunen on kulkenut Petrin konserteissa ympäri Suomea, Pyhätunturin Revontuli-kappelissa ja Ylläksellä Pyhän Laurin kappelissa.

Ihminen ei ole pyhä eikä paha

"Vehmersalmen kirkko on sopivan kokoinen ja intiimi konserttipaikka", Petri Laaksonen kiittelee. "Kaikki ovat lähellä, läsnä helposti ja näkyvyys on hyvä."

"Kaikki Petrin laulut ovat ennestään tuttuja, minulla taitaa olla kaikki hänen levynsä kotona", Sirkka naurahtaa.

"Laulajan ammatin alkuaikoina hieman itse arkailin, miten erilaiset tyyli-lajit hyväksytään", Petri Laaksonen kertoo. "Ehkä joku kirkkoesiintyminen jäi väliin, kun kevyempää puolta ei hyväksytty."

"Enää en ajattele, mitä muut ajattelevat. Aika on tehnyt myönteisellä tavalla tehtävänsä, eikä ihmisiä enää lokeroida. Toivon, että olen omalta osaltani madaltanut kynnystä, molempiin suuntiin. Pidän sitä luonnollisena, ei ihminen ole pyhä eikä paha kokonaan."

Yleisö uskaltaa heittäytyä mukaan

"Meri kuutamolla"-konsertti koostui pääasiassa suomalaisten kansallisromanttisten runoilijoiden, kuten Viidan, Pohjanpään ja Leinon teksteistä, joiden säveltämisestä Laaksonen oli haaveillut jo kauan.

"Petrin laulut nostattivat jälleen onnen ja liikutuksen tunteita", Sirkka huokaa.

Kuvat Petri Jauhainen

Petri Laaksonen vetäisee kainaloonsa ihailijansa vehmersalmelaisen Sirkka Huttusen.

"Erityisesti koskettivat Leinon "Meri kuutamolla" ja Anna-Mari Kaskisen teksti "Me saimme viettää juhlaa elämän".

"Laulajan suhde laulun tunteisiin on omanlaisensa", Petri kuvailee. "Sen laulun äärellä olen, mikä milloinkin on menossa, pyrin elämään sen tekstin. Heittäytymään, mutta pitämään sen kasassa. Myös yleisö saa ja pitää uskaltaa heittäytyä musiikkiin, oli konserttitila mikä tahansa."

Sirkalla ja monella muulla ihailijalla

riittää juttua Petrille, joka kiireettä puhelee jokaisen kanssa. Hiljalleen tyhjentävässä 90-vuotiaassa kirkossa on valoisa tunnelma.

"Olen iloinen, että saan laulaa tällaisissa tilaisuuksissa", Petri Laaksonen sanoo. "Tunnen saaneeni tehdä merkityksellistä työtä."

Kirsi Pehkonen

RAUNI HYVÄRINEN JA MIRO ROUTTU

"Tärkeintä kirkossa on virret", 6-vuotias Miro Routtu vakuuttaa. "Kauneinta kirkossa on koko kirkko."

Rauni Hyvärinen kertoo juuri tuumaillensa tyttärensäpoikansa kanssa, miksi kirkon paikka aina on korkealla mäellä. Syykin löytyi.

"Että näki tulla kirkkoon soutamalla", Miro tietää.

"Kirkko on yleisturva ja perustus", Rauni Hyvärinen pohtii. "Turva alusta lähtien. Jos miten mahdoron hätä tulee, siellä sen voi kertoa."

Levot ovat saarimökilläisiä Vehmersalmen Kohin kylällä, Rauni Hyvärinen on asunut Vehmersalmen vuoden verran.

Vehmersalmen kirkko vihittiin käyttöön 1.1.1920, itsenäisen seurakunnan toiminta alkoi 1.5.1920, juhluvuotta viettävät näin ollen sekä kirkko että seurakunta.

Juhlakirja julkaistaan ensimmäisenä adventtina.

PETRI LAAKSONEN

"Näinä aikoina ajan riento on valtavan nopea, muuta ei olekaan kuin muutosta. On tärkeää olla tietoisuus siitä, että on jotain pysyvää ja kestävää."

"Kirkon kynnyksellä pitää laskea niin alas, että jokainen voi tuntea kirkon olevan minunakin varten. Ihmiset eivät tarvitse yhtään lisää vaatimuksia, vaan kaikki saavat olla rakkaudesta ja armosta osalliset."

kirkon kulmilta

Sureva enkeli

Kävelykierroksella Kuopion Ison hautausmaan vanhimmissa osissa ei voi olla huomaamatta Donin kasakoiden muistokappelia ja sen lähellä olevaa enkeliaiheista muistomerkkiä. Enkeli on vuonna 1916 nuorena kuolleen Alina Ekin haudalla.

Alina Ek oli kuopiolainen lakitieteen ylioppilas. Hän oli käynyt Kuopion yhteiskoulun, suorittanut ylioppilastutkinnon 1913, ja päässyt opiskelemaan Helsingin yliopistoon.

Kolmen vuoden opintojen jälkeen hänellä olisi ollut syksyllä vuorossa ylemmän hallintotutkinnon suorittaminen. Mutta sitä syksyä ei tullut; Alina Ek kuoli Kuopion lääninsairaalaan kesän kynnyksellä.

Alina Ek oli syntynyt Karttulassa 1893. Kun hän oli kahdeksanvuotias, Ekit muuttivat Kuopioon. He asuivat Männistössä tai oikeammin Männykössä, kuten 1900-luvun alkukymmeninä tätä keskustan koillispuolelle nousevaa esikaupunkia kutsuttiin.

Tälle uudelle alueelle Alinan isä Antti Ek perusti alueen ensimmäisen kaupan, jota hän hoiti helmikuussa 1920 tapahtuneeseen kuolemaansa asti. Sen jälkeen vastuu kaupasta siirtyi hänen vanhimmalle tyttärelleen Sanelmalle.

Kaupan osoitteena oli vain Männykö. Jos se sijaitisi samassa talossa, missä perhe asui, niin se oli Kullervonkatu 2:ssa, nykyisen liikekeskuksen korttelissa aivan kirkon ja koulun kulmalla.

Antti Ekin 23-vuotiaana kuolleen Alina-tyttärensä haudalle pystyttämä muistomerkki on Helsingissä toimineen V. J. Hildénin kivivalimon työtä.

Se ei ole aivan ainutkertainen. Helsingissä Hietaniemen hautausmaalla on kaksi samanlaisia kiveen upotettua enkelireliefiä. Niistä toinen on marmoria ja toinen keinokiveä, kuten maamme veistotaiteeseen perehtynyt Liisa Lindgren kertoo pari vuotta sitten ilmestyneessä hautakuvanveistoa käsittelevässä kirjassaan Memoria.

Kysymyksessä on kuvanveistäjä John Munsterhjelmien teos. Lindgren mainitsee, miten Munsterhjelm otti 1900-luvun alussa teostensa materiaaliksi luonnonkiveä jäljittelevän terastin. Hän ryhtyi meillä ensimmäisenä käyttämään materiaalinaan keinotekoisia graniittia, kuten Ekin hautakivessäkin on tehty.

Kirjassaan Liisa Lindgren osoittaa miten Ekin haudan sureva enkeli on yksi monista hautausmaidemme enkelihahmoista, muistojen kulttuuria muistojen puutarhassa.

Helena Riekk

Kuva Veli-Matti Partanen

Alina Ekin hautamuistomerkki.

AULI JA MARKKU LEVO

"Kirkon tärkein tehtävä on ihmisten yhdistäminen", Auli Levo toteaa. "Kun tulee vanhaksi, hakee juuriaan. Seurakunta on yksi sellainen paikka."

"On aivan ihastuttavaa, kuinka nykyään ostoskeskuksissakin on kappeli", Markku Levo jatkaa. "Jokaisen pitäisi lapsesta asti päästä seurakuntaan mukaan, että olisi helppo tulla. Kirkon pitää myös säilyttää hienot rakennuksensa. Aarteina, joita ei koskaan myydä."

Ensimmä

"Hyvä, että nuoretkin voivat nyt v

Kuvat Timo Hartikainen

"Ehdokkaan pitäisi olla luotettava", sanoo Atte Antikainen (vas.), Aleksi Pucilowski ei tiennyt vielä seurakuntavaaleista, Emma Hilander, Anna Hiltunen ja Sara Keränen aikovat äänestää.

Oppilaat löhöilevät Kuopion Yhteiskoulun Musiikkilukion aulassa vanhalla samettisohvalla jutellen musiikista, soittamisesta, elämästä ja tulevaisuudesta, pienistä ja isoista asioista.

Nämä nuoret, kuten 16-vuotias kuopiolainen **Emma Hilanderkin**, kuuluvat yli 100 000:n alle 18 -vuotiaan äänioikeutetun joukkoon.

16 vuotta täyttäneet evankelis-luterilaisen kirkon jäsenet pääsevät marraskuun seurakuntavaaleissa kirjoittamaan ensimmäistä kertaa ehdokkaansa numeron äänestyslippuun.

Äänestysioikeus on lukion ensimmäisellä luokalla opiskelevalle Emmalle ajatuksena uusi. Se on silti hänen mielestään hyvä juttu. Ne nuoret, jotka haluavat, pääsevät nyt

vaikuttamaan.

Hän itse aikoo äänestää, kunhan löytää ymmärtäväisen ehdokkaan, joka tajuaa nuorten ajatuksia.

"Hyvä ehdokas pystyy olemaan yhdessä vaikka vilkkaan ripariporukan kanssa. Sukupuolella ei ole väliä, mutta hänen tulisi ajatella asioista suvaitsevaisesti", Emma miettii.

Usko, koulu ja musiikki

Emman elämä täyttyy tällä hetkellä Puijon seurakunnan nuorteniltoista, raamattutunneista sekä leireistä, kitaran ja pianon soitosta, laulujen säveltämisestä ja sanoittamisesta sekä tietenkin lukio-opinnoista.

Seurakunta tuli tutuksi jo pienten tyttöjen leireillä sekä näytelmä- ja kokkikerhoissa. Silti toissa kesäinen ripari ja viimesyksyinen

isoiskoulutus olivat kovia juttuja. Silloin Emma löysi kirkosta jotain, joka tuntui juuri oikealta tavalta ajatella.

"Viime syksy oli yksi elämäni parhaista syksyistä. Lisäksi meillä oli mahtava isoisporukka."

Hän ammentaa eniten nuorten raamattutunneilta, eli "raamiksista". Siellä saa pohtia kysymyksiä, kuten "miksi joillekin annetaan enemmän kärsimystä kestäväväksi, kuin toisille" tai "miksi jokainen meistä sortuu joskus ihan huomaamattaan tokaisemaan kaverille pahasti".

"Ystävien kanssa mietimme vaikka, miksi joku menee ihan kyykkyy jostakin vastoinkäymisestä, kun toiset taas kestävät paremmin murhetta ja ahdistusta."

"Luoja, anna nukkua rauhassa"

Emma purkaa omia tuntejaan musiikin kautta. Hän on säveltänyt ja sanoittanut useita omia lauluja, niin popmusiikkia kuin gospelia. Niissä liikutaan monenlaisissa tunteissa, sydänsuruissa, vihankin syövereissä. Viimeisin oma gospel-iltalaulu kertoo, että me saamme kaiken, mitä oikeasti tarvitsemme.

"Laulussa lauletaan, kuinka meidän tulisi muistaa kiittää Jumalaa, ennen kuin illalla nukahdamme. Pyydän siinä Luoja antamaan rauhallisen unen."

Pirjo Tiuhonen

Emma Hilander arvelee, että nuoret saadaan uurnille, jos ehdokkainakin on nuoria.

1. Vielä ehdit ehdolle

2. Kiinnostaako vaikuttaminen kirkossa?

5. Mikäli sopivaa ei löydy, kymmenen äänioikeutettua seurakunnan jäsentä voi perustaa valitsijayhdistyksen. Yksi yhdistyksen perustajista nimitetään asiamieheksi.

6. Seurakuntavaalit ovat tuplavaalit. Jokaisessa seurakunnassa valitaan jäsenet seurakunta-neuvostoon sekä yhteiseen kirkko-valtuustoon.

inen kerta

vaikuttaa!"

3. Ehdokasasettelu päättyy 15.9., jolloin valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat jätetään seurakuntaan.

7. Ehdokkaan tulee olla 18 -vuotta täyttänyt ja seurakunnan konfirmoitu jäsen.

4. Ehdokaslistoja keräävät erilaiset tahot: herätysliikkeet, järjestöt, poliittiset puolueet sekä aktiivinen seurakuntaväki.

Mihin voit vaikuttaa?

Luottamushenkilönä voit vaikuttaa

- seurakunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun
- kirkollisveron käyttöön
- hallinnon keveyteen ja toimintaa tukevaan tehokkuuteen
- seurakunnan vapaaehtoistyön kehittämiseen
- kirkkoneuvoston ja johtokuntien jäsenten valintaan
- seurakunnan henkilövalintoihin
- kirkolliskokouksen jäsenten sekä piispan valitsemiseen
- seurakunnan toimitilojen rakentamiseen ja korjaamiseen

Mistä päätetään 2011 – 2014?

"Haaste on se, miten kirkko ja seurakunnat pystyvät vastaamaan seurakuntalaisten arkielämän kysymyksiin sekä hengelliseen etsintään. Kirkon on pysyttävä kulkemaan ihmisen rinnalla. Haasteena on se, miten saada nuoret aikuiset pysymään kirkossa rippikoulun jälkeen."

"Toinen haaste on, kuinka rahat saadaan riittämään kiinteistöjen ja toiminnan ylläpitämiseen. Meillä pitää olla hallintorakenne, joka on kustannustehokas ja parhaalla tavalla palvelee seurakuntien ydintehtävää, sanan ja sakramenttien jakamista."

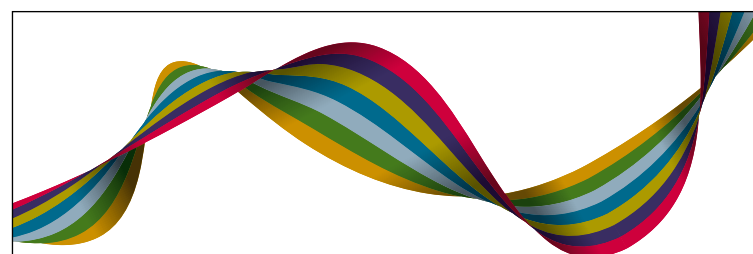
*Ilkka Raninen
kirkkovaltuuston puheenjohtaja*

"Henkilöstöstrategian ja kiinteistöstrategian toteuttaminen vaatii päättäväisyyttä ja vastuuta. Kirkosta eroaminen on keskeinen, mutta vaikeasti käsiteltävä kysymys."

*Hannu Koskelainen
yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja*

"Haasteeksi nousee tiukkeneva talous. Nyt joka neljäs verotuksella koottu euro menee kiinteistöjen ylläpitoon. Joudumme entistä enemmän miettimään, käytämmekö vähenevät varat seiniin vai toimintaan. Haastetta lisäävät seurakuntaliitokset ja niistä johtuvat jännitteet."

*Timo Korhonen
Kuopion seurakuntayhtymän hallintojohtaja*

Aikaisempi kokemus ei välttämätöntä Tarjolla hyvän työn paikkoja

Asettumalla ehdokkaaksi voit vaikuttaa. Seurakuntavaalien ehdokasasettelu päättyy syyskuun 15. päivänä.

Kysy ohjeet seurakunnastasi. Perusta vaikka oma lista ja aloita vaalityö.

Seurakuntavaalit 2010
Ensimmäinen kerta.

www.seurakuntavaalit.fi

www.kuopionseurakunnat.fi

HAUTAKIVET SUORAAN TEHTAANLIIKKEESTÄ.

Meiltä myös graniitti-, marmori- ja kvartsitasot keittiöihin, kylpyhuoneisiin ja kodinhoitotiloihin.

Pohjolankatu 1, Kuopio, puh. 0440 343 543

www.muotokivi.fi, muotokivi@muotokivi.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370

Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset

LAATU- JA TYÖTAKUU

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY

Seppo Kolari, Eero Heikinheimo, Matti Reinikainen, Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. perusmuotoinen avioehto, testamentti, perunkirjoitus 200-300 € + kulut + alv 22 %

Asianajotoimisto Kalevi PitkänenOy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio, puh. 017-282 2211
faksi 017-282 3101, www.kalevipitkanen.com,
aatsto@kalevipitkanen.com

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ANSSI SOININEN

Ma, ti, to, pe Kuopio
Hapelähteenkatu 41

Ke klo 9-12 Siilinjärvi
Kasurilantie 13
Palvelukeskus Akuliina

Puh. (017) 462 1511

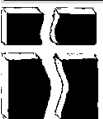
... ja hymysi huomataan

HAUTAKIVET

- Lisänimet
- Kultaukset
- Pronssikirjaimet - koristeet
- Uudelleenhionnat
- Muut kunnostukset
- Myös keittiötasot

Suoritamme kaiverruksia myös hautausmaalla.

Paras ratkaisu muistomerkkiä valitessa on tutustua veistämöllä eri mallisiin, kokoisiin ja värisiin vaihtoehtoihin

PUIJON KIVI

Kettulahdentie 25, 70400 Kuopio
Puh. (017) 282 9000

Pesulapalveluita laadukkaasti yrityksille ja yksityisille

Jäniksenpolku 31, Kettulanlahti KUOPIO

017 369 0700

Ahertajankatu 3
78850 Varkaus
p. 017 369 0700

Minna Canthin katu 58
70100 Kuopio

seurakunnissa t

Tuomiokirkko

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkko avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten klo 10-18, lisäksi keskiviikkona ja perjantaina 18-23. puh. 040 4848 256

Viikkomessu ke 8.9. klo 19. Liisa Penttinen.

Perjantaimessu pe 10.9. klo 19. **Urkutuokio** la 11.9. klo 15.

Messu su 12.9. klo 10. saarna Satu Karjalainen, liturgia Olli Viitaniemi, urkurina Eero Väättäinen. Lestadiolaisia opiskelijoita Ville Perkkiön johdolla. Messussa lauletaan lestadiolaisperinteen Siionin Lauluja.

Kansainvälinen messu su 12.9. klo 14.

Viikkomessu ke 15.9. klo 19. Olli Viitaniemi.

Perjantaimessu pe 17.9. klo 19. **Urkutuokio** la 18.9. klo 15.

Messu su 19.9. klo 10. Luomakunnan sunnuntai. Syksyn sadon siunaaminen. Saarna Tarja Sälnevirta, liturgia Liisa Penttinen. Ukurina Eero Väättäinen, muusta musiikista vastaa Jarkko Maukonen ja bändi. Messussa lauletaan Nuoren seurakunnan veisuja. Mukana Lottaperinne yhdistys.

Perheen Pyhä - kirkkohetki su 19.9. klo 16. Sari Kärhä, Pirjo Rissanen ja Eero Väättäinen. Suokadun päiväkerholaiset laulavat.

Taizémessu (Viikkomessu) ke 22.9. klo 19. Sari Kärhä, Pirjo Rissanen ja Anu Pulkkinen.

KESKUSSEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit puh. 040-4848 259

Eläkeläisten virkistyspäivä ke 15.9. klo 11. Raamattutunti "Jumalan huolenpito", Olli Viitaniemi. Iltapäivällä musiikki ohjelmaa kanttori Anu Pulkkinen.

Vapaaehtoistoiminnan peruskurssi su 19.9. klo 17.30. kahvi. Klo 18 -20 koulutus ja iltahartaus. Koulutus jatkuu 26.9. ja 3.10. Tervetuloa oppimaan perusvalmiuksia seurakunnan vapaaehtoimintaan. Ilmoittautuminen 15.9.mennessä Raija Luomanperälle p. 040-4848 248.

Raamattupiiri ti 21.9. klo 17.30. Olli Viitaniemi, kerhohuone Aaron, Suokatu 22 C.

Keskikaupungin palvelupiiri ke 22.9. klo 13. kerhohuone Eetu, jatkuu joka toinen viikon.

Torstaiseurat to 23.9. klo 18. kerhohuone Samuli.

INKILÄNMÄEN SEURAKUNTATALO Inkiläntie 7

Emäntä p. 040-4848 269

Eläkeläisten virkistyspäivä ke 8.9. klo 11. Sari Kärhä ja Varpu Ylhäinen, lounas (6 euroa).

Messu su 12.9. klo 12. saarna Satu Karjalainen, liturgia Olli Viitaniemi kanttorina Eero Väättäinen.

Käsityöpiiri ma 13.9. klo 9.30. maanantaisin.

Inkilänmäen palvelupiiri ke 15.9. klo 13. Syksyn suunnittelua, Varpu Ylhäinen..

Raamattupiiri ti 21.9. klo 17.30. Liisa Penttinen.

Eläkeläisten virkistyspäivä ke 22.9. klo 11. "Jeesus antaa elämän" Liisa Penttinen Lounas (6 euroa). Iltapäivällä runoja ja musiikkia Marja ja Eino Putkonen.

NUORET

Nuortenilta to 9.9. klo 18. ja to 16.9. klo 18 Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 E.

LÄHETYS

Maanantain lähetyspiiri ma 20.9. klo 16. kerhohuone Eetu, Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C.

Tiistain lähetyspiiri ti 21.9. klo 13. kerhohuone Aaron, Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C.

Kotien lähetyspiiri

ke 22.9. klo 13. Kaarina Tirkkosella, Hatsalankatu 4.

MUUTA

Luomakunnan sunnuntain Kallaveden risteily 19.9.2010 peruttu vähäisen ilmoittautujia määrän vuoksi.

PERHETYÖ

Lukupiiri su 12.9. klo 16 Takkahuoneessa (Suokatu 22 E).

Perhekerho ti 14.9. klo 9.30. ja 21.9. klo 9.30 Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22.

Perhekerho ke 15.9. klo 9.30. ja 22.9. klo 9.30 Inkilänmäen seurakuntatalolla, Inkiläntie 7.

Perheen Pyhä - kirkkohetki su 19.9. klo 16. Tuomiokirkossa, Sari Kärhä, Pirjo Rissanen ja Eero Väättäinen. Suokadun päiväkerholaiset laulavat.

Naisten lenkki ma 20.9. klo 18. Poukamassa. Lenkkeily, sauna, iltapala ja iltahartaus. Piirin vetäjänä Pirjo Rissanen puh. 040-4848252.

Perheiden ja nuorten matka Taizéen, Ranskaan 13. – 22.6. Hinta n 900 euroa. Matkasta kerrotaan lisää su 26.9. klo 16 (Suokatu 22 E). Tiedustelut Sari Kärhä puh. 040 4848 278 tai Pirjo Rissanen puh. 040 4848 252.

KASTETUT

Pinja Inka Erika Riekkinen, Mathias Aleksanteri Asikainen, Jade Linnea Niku, Joel Heikki Löpez Ahponen, Eetu Valtteri Väisänen, Onni-Elmeri Ruppä, Jukka Ilmari Ryhänen.

KUULUTETUT

Arto Tapio Savolainen ja Sanna Elina Puustinen, Juha Tapio Nissinen ja Reetta Anniina Kraemer.

KUOLLEET

Yrjö Juhani Pajakkala 82 v, Toivo Armas Airaksinen 88 v, Lyyli Annikki Malinen 84 v, Hilka-Liisa Tolppanen 80 v, Maija Inkeri Vepsäläinen 82 v, Erkki Aulis Kalervo Pietikäinen 95 v, Raita Maija Saastamoinen 88 v.

Alava

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

puh. 040 4848 298

Messu su 12.9. klo 10. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Salla Tyrväinen, kanttorina Ossi Jauhainen.

Kosketa minua henki -konsertti ti 14.9. klo 19. Jaana Pöllänen, laulu ja Ville Uusitalo, piano ja kitara. Ohjelmistoon sisältyy virsiä, hengellisiä lauluja ja gospelia sekä pieniä omakohtaisia tarinan palasia ihmisen matkasta Jumalan kämmenellä. Ohjelma 10 euroa.

Messu su 19.9. klo 10. Saarnaa Pirjo Kuula, liturgina Sanna Husso, kanttorina Leila Savolainen, Zipporim-kuoro.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B

Iltajumppa ke klo 18.30, päiväjumppa to klo 13.45 liikuntasalissa.

Siioninvirsiseurat su 19.9. klo 14. seurakuntasalissa.

Luento su 19.9. klo 18. seurakuntasalissa. Kirkkoherra Hannu Koskelainen luennoi aiheesta Jumala ja luonnontiede.

Alavan raamattupiiri ma 20.9. klo 18. Piiri kokoontuu alasalissa maanantaisin parillisilla viikoilla. Vetäjänä Anja Komulainen.

Alavan diakonia- ja lähetyspiiri ti 21.9. klo 12. kerhohuone 1:ssä. Piiri kokoontuu joka toinen tiistai (parilliset viikot) klo 12 - 13.30. Yht. henk. Marja-Leena Markkanen p. 050 562 3439.

Eläkeläisten päiväpiiri (kahvila) ti 21.9. klo 13. seurakuntasalissa.

Kirjallisuuspiiri to 30.9. klo 14. kerhohuone 1:ssä. Kirjana Hannu Väisänen, Toiset kengät. Vetäjänä Aino Mikkonen p. 040 7071 499.

NEULAMÄEN KIRKKO Vesurikuja 4

puh. 040 4848 311

Taizémessu

ke 8.9. klo 19.

Kohtaamispaikka su 12.9. klo 16. Kansanlähetys.

Arkinen ateria to 16.9. joka torstai kahviossa klo 11 - 12.

Messu su 19.9. klo 13. Saarnaa Pirjo Kuula, liturgina Sanna Husso, kanttorina Leila Savolainen, Zipporim-kuoro.

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO Särkiniementie 20

p. 040 4848 307

Messu su 12.9. klo 13. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Salla Tyrväinen, kanttorina Ossi Jauhainen.

Eläkeläisten päiväpiiri ti 14.9. klo 13.

Eläkeläisten päiväpiiri joka toinen tiistaina (parittomat viikot) klo 13 – 14.30.

Särkiniemen raamattupiiri ti 14.9. klo 18. Piiri kokoontuu tiistaisin parittomilla viikoilla. Vetäjänä Sirkka Pitkänen.

NUORET

Nuorten toimintaa Alavan kirkko Nuortenillat perjantaisin klo 18 – 21. Nuorteniltoja on 10.9, 17.9, 1.10, 8.10, 29.10, 12.11, 19.11, 3.12. Hyväntekijäryhmä kokoontuu keskiviikkoisin 15.9 alkaen klo 16.30. 7 - 9 luokkalaisten sähkövuoro maanantaisin klo 18. Neulamäen kirkko-seurakuntakeskus Nuorten avoimet ovat "Jälki-istunto" torstaisin 9.9 alkaen klo 14 - 16.30. Retket, leirit ja tapahtumat Älä pelkää - tapahtuma Amiskalla la 18.9. klo 16 - 22 Isokoulutusleiri 1 Hirvijärvellä 24. - 26.9. Lisätietoja kaikesta nuorten toiminnasta saa Päivi Grönholmilta p. 040 4848 291 tai Sanna Hussolta p. 040 4848 319

LÄHETYS

Lähetysseurat su 12.9. klo 18. Sirpa Juolalla, Lehtoniemenkatu 4 as 15. Puhujina lähetystyöntekijä Marjatta Korhonen, rovasti Airi Luntinen, evankelista Pekka Matilainen ja lähetystyöntekijä Tarja Sälnevirta.

Mummon mökin lähetyspiiri ma 13.9. klo 16. Puijonkatu 10. Piiri kokoontuu joka toinen maanantai (parittomat viikot). Yht. henk. Marja-Liisa Halonen p. 050 330 7371.

DIAKONIA

Diakoniatoimistot Alavan kirkko Ajanvarausvastaanotto keskiviikkoisin klo 9 - 11 p. 040 4848 294 diakoniatyöntekijä Liisa Tiilikainen. Neulamäen kirkko-seurakuntakeskus Ajanvarausvastaanotto torstaisin klo 9 – 11 p. 040 4848 296 diakoniatyöntekijä Ulla Turunen. Arkinen ateria kirkolla klo 11 – 12. Särkiniemen kirkko-seurakuntakoti Ajanvarausvastaanotto tiistaisin klo 9 - 11 p. 040 4848 295. Diakoniatyöntekijä Sisko Laitinen p. 040 4848 326. Arkinen ateria kirkolla tiistaisin klo 11.30 - 12.30

MUUTA

Riitele rakentavasti la 9.10. klo 9.30. Parisuhdepäivässä pohditaan rakentavan riidan pelisääntöjä. Pastorit Pirjo ja Kari Kuula johdattavat riidan kiinnostavaan maailmaan la 9.10. klo 9.30 - 15.00 Päivärannan kirkolla. Ilmoittautumiset 29.9. mennessä Puijon seurakunnan toimistoon Mirja Turuselle p. 040 4848410 arkinen klo 9.00 - 15.00.

KASTETUT

Roope Osku Artturi Kärkkäinen, Mikael Antinpoika Matra, Enna Aava Kimmon-tytär Neuvonen, Milja Olivia Ruhtinas, Joona Samuli Pöntinen, Luca Anton Juhani Kekäläinen, Tilda Fredrika Tahkola.

KUULUTETUT

Tommi Oskari Bergman ja Marjukka Tuulia Manninen.

Kallavesi

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

puh. 040-4848 336

Sanajumalanpalvelus su 12.9. klo 10.

Saarna Matti Pentikäinen, liturgia Esko Konttinen ja kanttorina Anna-Mari Linna. Jumalanpalveluksen jälkeen pastori Matti Pentikäisen 50-vuotis syntymäpäiväkahvit.
Seurakuntailta ma 13.9. klo 18.30. Jumalanhuolenpito. Luuk. 17:11-19 Ps. 127:1-2.
Messu su 19.9. klo 10. Saarna Esko Konttinen, liturgia Anni Tanninen ja kanttorina Anna-Mari Linna. Maatalousväen ja varttuneen väen kirkkopyhä. Messun jälkeen emäntä Raija Tuovisen eläkkeelle lähtökahvit.
Seurakuntailta ma 20.9. klo 18.30. Jeesus antaa elämän - Luuk 7:11-16 Nainin leski.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

puh. 040 4848 336
Raamattupiiri ti 7.9. klo 18.30. Apostolien tekojen käsittely jatkuu. Piiristä vastaa Matti ja Marita Turunen.
Aikuisten takkailta ke 8.9. klo 18. Yhteyshenkilönä Alvar ja Terttu Savallampi
Raamattuilta ke 15.9. klo 18.30. Usko vai uskonollisuus?

VEHMASMÄEN KAPPELI Sotkanniemi 15

70870 Hiltulanlahti
Messu su 12.9. klo 13. Pastori Raili Rantanen ja kanttori Anna-Mari Linna.

NUORET

Nuorten ilta to 9.9. klo 18. Kallaveden kirkolla. Jumala pitää huolta.
Nuorten ilta to 16.9. klo 18. Kallaveden kirkolla. Bibliodraama, Topi Litmanen.
Nuorten ilta to 23.9. klo 18. Kallaveden kirkolla. Taideilta.

LÄHETYS

Lähetysaskartelut maanantaisin alkaen 6.9. klo 18 Petosen seurakuntatalolla.

DIAKONIA

Petosen diakoniatyön ryhmien aloitus to 9.9. klo 12. Petosen seurakuntatalon seurakuntasalissa.
Petosen piristys joka toinen maanantai alkaen 13.9. klo 13-14.30. Petosen seurakuntatalolla. Kohtaamispaikka mielenterveyskuntoutujille. Keskustelua eri teemoista, kahvit, retkiä ym.
Hyvää huomenta arki avoin kohtaamispaikka keskiviikkoisin alkaen 15.9. klo 11-13 aamukahviaikaan Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa.
Hyvän hoidon päivät (Omaishoitajille, hoidettaville ja kyytipalvelua käyttäville) ke 15.9. klo 10.30- 14.30 Rytlyn leirikeskuksessa. Pastori Anni Tannisen aiheen "tiukalla paikalla". Jumpan ohjaa Elma Räsänen. Ohjelmaan kuuluu mukavaa yhdessä oloa ja lounas (5 €). Ilmoittautumiset Maarit Kirkinen p. 040-4848 369 tai Riitta Reima p. 040-4848 370 tai diakoniatoimisto p. 040-4848 332.
Ystäväpiiri joka toinen torstai klo 12 alkaen 16.9. Petosen seurakuntatalolla. Tutustumista ja pohdiskelua kahvikupin äärellä.
Tominnan miehet perjantaisin klo 13 alkaen 17.9. toimettomuuden torjumiseksi Petosen seurakuntatalolla.
Leväsen kammari joka toinen maanantai alkaen 20.9. klo 12.30-14 Leväsen palvelukeskuksen uudella puolella 2-kerros. Kammariissa voi tutustua uusiin ihmisiin ja juoda kupin kuumaa. Mukana diakonissa Maarit Kirkinen.

MUUTA

Partiommessu su 19.9. klo 16. Jynkänvuorella. Kokoonnutumin klo 16 Lemmikkieläinten hautausmaan parkkipaikalla (Lehtoniementieltä Isännäntielle, josta opaste). Mukana Anni Tanninen, Jarkko Maukonen ja Petosenpolun etsijät. Maastokelpoiset varusteet.

PERHETYÖ

Taidetiistai ti 14.9. klo 9.30.-11.30 ja 13-15 Kallaveden kirkolle. Tervetuloa koko perhe kädentaitojen pariin.
Perhekerhot alkavat viikolla 37 seuraavasti: ti 14.9. klo 9.30-11 Petosen seurakuntatalolla ja Valoharjulla. ke 15.9. klo 9.30-11 Kallaveden kirkolla, Jynkänvuoren kerhohuoneela ja Kurkipirtissä.
Taidetiistai ti 21.9. klo 9.30.-11.30 ja 13-

15 Kallaveden kirkolle. Tervetuloa koko perhe kädentaitojen pariin.

AIKUISTYÖ

Rukouspiiri joka toinen keskiviikko alkaen 8.9. klo 18.30 Kallaveden kirkon takkahuoneessa. Lisätietoja Merja-Riitta Jaakkonen puh: 040-5573 285.
Sanasta suuntaa elämään - raamattupiiri Kolmena peräkkäisenä torstaina alkaen 2.9. klo 18.30 osoitteessa Pitkäsiima 15. Lisätietoja Merja-Riitta Jaakkonen puh: 040-5573 285.
Miesten Raamattupiiri to 16.9. klo 18.30. Jynkänvuoren kerhohuoneella (Isännäntie 22). Lisätietoja Veijo Olli puh: 044-3182 146 tai Veijo.Olli@iwn.fi
Miesten sauna- ja takkailta pe 24.9. klo 18. Poukaman leirikeskuksessa. "Tiedän paikan armahan !" Yrittäjä Jarkko Kaitokari esittelee uusimmat remonttitrendit ja niiden vaikutuksia asunnon hinnanmuodostukseen. Osanottomaksu 4 €, johon sisältyy sauna ja iltapala.

PYHÄKOULU

Pyhäkoulut su 5.9. alkaen kirkolla jumalanpalvelusten aikana alakerran kerhohuoneessa klo 10. Petosen srk-talossa klo 13.30. Jynkänvuoren kerhohuoneessa (Isännäntie 22) klo 16. **Pyhäkouluja ei ole perhepyhinä:** 26.9., 3.10., 31.10. ja 28.11. Kurkimäessä (kerhohuone) kirkkomuskari: 5.9., 3.10., 7.11. ja 5.12. klo 17. Pyhäkoulunopettajien ilmoittamina pyhinä seuraavasti: Haminalahdessa Hiekkalassa alkaen 5.9. klo 11. **HUOM ! Valoharjulla ei pyhäkoulua.** Lisätietoja pyhäkouluista lapsityönohjaaja Tuula Hoffrénilta, pyhäkoulunopettajilta 'tai työalan vastaavalta pastorilta Anna-Maija Hellalta.

KASTETUT

Alma Eveliina Kolkka, Fengqiong Wang, Joel Jun Emil Uusimäki, Alekski Lauri Samuel Pesonen, Saana Aurora Ryyänen, Helmi Lahja Adalmiina Kiiskinen, Lenni Miro Benjamin Miettinen, Sanni-Sofia Anna Marleena Sivonen, Juuso Ilmari Määttä, Akseli Juhani Karhunen, Jennika Mikaela Pursiainen, Oliver Nooa Ilari Hartikainen, Meea-Lilja Saastamoinen, Noel Albert Olavi Pursiainen, Karla Mi-nea Aurora Suuronen.

KUULUTETUT

Ville Iivari Venejärvi ja Marja Hannele Murto, Jani Petri Olavi Pasanen ja Ulla Maija Knuutinen, Vesa Pekka Karttunen ja Niina Maria Pokela, Hans Walter Sundman ja Essi-Elviira Montonen.

KUOLLEET

Jenny Aili Kauppinen 90 v, Irja Kaarina Piiharju 94 v, Elvi Lydia Törrönen 76 v, Matti Antero Hintikka 64 v, Reino Olavi Turunen 79 v.

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

040 4848 386
Elämää etsimässä-keskustelukerho to 9.9. klo 14.30–16. Esteetön tila, kahvitarjoilu. Jobin kirjan vaikutus elämääni, Topi Tauriainen. Yhteistyössä Kynnys ry. ja Männistön srk.
Miesten piiri ke 8.9. klo 18-20 takkahuoneessa. Risto Huotari.
Messu su 12.9. klo 10. Saarna ja liturgia Reijo Virolainen, kanttorina Heikki Mononen.
Perhekerhot 15.9. alkaen keskiviikkoisin klo 9.30-11. Kerhossa tutustutaan erityisesti luonnon ihmeisiin. Järjestämme halukkaille kuukausittain myös pienen luontoretken lähialueelle.
Messu su 19.9. klo 10. Saarna ja liturgia Outi Pohjanen, kanttorina Riitta Matilainen.
Ukintuvan sanan torstai to 23.9. klo 12. Outi Pohjanen.

Joonas Vähäsöyrinki

Yksi askel kerrallaan

Monessa suomalaisessa asuu pieni orava. Miten hyvältä syksyinen metsä tuoksuu, mustikat on kerätty ja säilötty. Purkit on rivissä, nimilaput paikoillaan pakastimen uumenissa. Hillot on keitetty ja odottavat pannukakkua kellarissa. Ajallaan viljat on puitu ja potut on nostettu. Tulkoon syys ja talvi, me kyllä selvitään. Meidän varastotomme ovat taas täynnä. Ensi pyhän evankeliumi näyttää opettavan ihan toisenlaista taloudenpitoa. Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon. Mitä Vapahtajamme oikein meinaa evankeliumissa, kun Hän kehottaa: älkää huolehtiko, katsokaa kedon kukkia, eivät ne näe vaivaa eivätkä kehrää? Suomalainen tietää mitä talvi on. Syyssateet ja lumi, elämän epävarmuus ovat kyllä opettaneet

työntekoa, varautumista. Kun lumi on maassa, on jo myöhäistä. Virsikin sen tietää: kun joutuvi yö, on jo myöhäistä työ. Kun työnsä ja toimensa tekee ajallaan ja varautuu tulevaan, niin sitten on mistä ottaa, omasta pakastimesta aamupuuron päälle omia itse kerättyjä mustikoita. Mitä Vapahtajamme tahtoo näyttää, mitä Hän tahtoo opettaa, kun Hän osoittaa taivaan lintuja, synnin mustia korppeja, raadonsyöjiä. Ja niitä varpusia, joita kolikolla saa ostaa kaksi ja kahdella viisi. Ruokkiiko Jumala nekin, vaikka taivaan linnut eivät kokoa varastoon. Osoittaako Hän sen, kuinka Jumala kyllä pitää huolta luoduistaan. Näyttääkö Vapahtaja meille luottamusta? Varastoja vailla taivaan linnutkin saavat ruokansa, mutta vain yhdeksi päiväksi kerrallaan. Kuinka vaikeaa onkaan elää päivä, yksi päivä kerrallaan. Miten

mielellään orava kerää kaikenlaista, monen kokoisia varastoja. Sitä luulee, että sitten hänen tullessa, pahan päivänä voisi olla omavarainen. Nyt kun kerään ja säästän, sitten on mistä ottaa, puuron päälle niitä mustikoita. Sitä luulee selviävänsä, vaikka elämäkokemus näyttää ihan muuta. Ensi pyhän evankeliumissa Vapahtaja osoittaa meille toisen tien. Hän kutsuu meitä tekemään työtä ja jakamaan, kilvoittamaan ja luottamaan Jumalan hyvyyteen kun käymme kohti tulevaa, kohti Jumalan valtakunnan tulemistä omaan elämäämme. Kun tällä tiellä ottaa yhden askeleen kerrallaan, pääsee perille – ilman leipää, laukkuja ja sauvaa-kaan.

*Juha Välimäki
Kirjoittaja on Männistön seurakunnan pastori.*

VALOKUVAAJA
Kari Matti Antero
Puustinen
www.kamaan.fi
044-3281000

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

• Matot
• vuodevaatteet • ym.

ITSEPALVELUPESULA
Pyykkisatama
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Ilmoita
Kirkko ja koti
-lehdessä!

Kysy lisää
Vappu Kuusiniemi
p. (014) 619 824,
040 486 6726

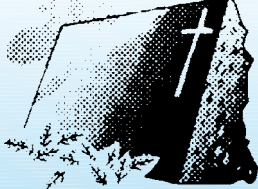
 KOTIMAA-YHTIÖT
ilmoitusmarkkinointi

Sielunhoito-
terapia
**SYDÄN-
JUURI**

Helena Lehtimäki
YTM, sosiaalipsykologian
MU-sielunhoitoterapeutti
Vastaanotto Kuopiossa
P. 045 3156464,
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydanjuuri.fi

HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisänimien kaiverukset

**VARPAISJÄRVEN
GRANIITTI**
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

Konneveden kirkossa
su 19.9. klo 18

Lango-
messu
Aavan meren
tuolla puolen...

The Men in Sin
Illan kolehti KUA:n kautta
avuksi Pakistaniin.

www.konnevesi.fi/seurakunta

PERUNKIRJOITUKSET
testamentit, veroilmoitukset, kauppakirjat ym.
asiakirjat ammattitaidolla joustavin maksuehdoin.
Kuopion Invalidit ry
Suokatu 36 A, II krs., Kuopio, puh. 044 55 44 047

Perunkirjoitukset
Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tilisara, Tapionkatu 5-9, Kuopio
046-892 1422

Näe nälkä.
Keräyslupa OKU 975A

Tule kerääjäksi tai lahjoita.
Soita 0600-122 20 (20 euroa + pvm).
Nordea 221918-68000.
nälkäpäivä.fi

Punainen Risti

PITOKAMMARI PUIJONLAAKSSOJA
Lounasravintola - Kahvila - Tilausravintola - Pitopalvelu

*Pitokammari on mainio juhlapaikka.
Valoisa yhtenäinen ravintolasali sekä kodikas
tunnelma luovat puitteet jopa sadan hengen
erilaisiin tilaisuuksiin.*

**Kaikenlaiset perhejuhlat
ristiäiset, syntymäpäivät, muistotilaisuudet.
Ryhmäruokailut**

Teemme mielellämme tarjouksen tilaisuutenne järjestelyistä.

www.pitokammari.com

**Puijonlaaksontie 4, Kuopio Puh. 044 345 7916
info@pitokammari.com**

Heimosen Kukkakauppa
Ruotsinkatu 54, Niirala • p. 2820 678 • MA-PE 9-17, LA 8-13

Kodin Kukkapalvelu
Kuninkaankatu 26, keskusta • p. 2612 438
ARK. 9-17, LA 9-14 • www.kodinkukkapalvelu.fi

Kukka-Hanski
Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Kukka ja hautauspalvelu Rosanna
Puijonkatu 17, keskusta • p. 2611 456, 0400 945 919
MA-PE 9-18, LA 9-15 • www.kukkajasisidentarosanna.fi

Kukka ja Sidonta Floretta Ky
Kauppakatu 63, keskusta • p. 2811 655 • MA-PE 9-18, LA-SU 9-15
• www.floretta.fi

Kukkanen
K-Citymarket, kauppakeskus • p. 3613 802 • MA-PE 9-20, LA 9-18
K-Citymarket, Päiväranta • p. 3633 288 • MA-PE 9-20, LA 9-18
Linja-autoasema • p. 2616 196 • JOKA PÄIVÄ 8-19

Kukka-Lunaria Oy
Kuninkaankatu 22, keskusta • p. 2811 661 • posti@kukkalunaria.fi
• PE 7.5. 9-18, LA-SU 8.-9.5. 9-16

Tarhurin Kukka ja Sidonta
Männistön Ostoskeskus • p. 2622 821 • MA-PE 9-17, LA-SU 9-15

MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO
Lönnrotinkatu 24

040 4848 391
Perhekerhot 15.9. alkaen keskiviiki-
koisin klo 9.30-11.
Messu su 19.9. klo 13. Saarna ja litur-
gia Outi Pohjanen, kanttorina Riitta
Matilainen.
Raamattu- ja rukouspiiri 20.9. alka-
en parillisten viikkojen maanantaina
klo 13-14.30. Vetäjänä Airi Luntinen.
Kätevät kädet ti 21.9. klo 17-20. As-
karrellaan sytytysruusuja. Vieno Ar-
pola.
Männistön lähetyspiiri 22.9. alkaen
parillisten viikkojen keskiviikkona klo
13-15 sivusalissa. Annikki Tenhunen.

VARHAISNUORET

Poikien ja tyttöjen kerhot 13.9. alka-
en: Ma tyttöjen ohjelmakerho klo
17.30 Kettulan srk-kodilla, Jäniksen-
polku 2. Ti pelikerho klo 17 Pyhän Jo-
hannuksen kirkolla. Ti tyttöjen ohjel-
makerho klo 17 Pyhän Johanneksen
kirkolla. Ke sählykerhot Kettulan kou-
lulla klo 17 (1.-4. luokat) sekä klo 18
(5.-6. luokat). To sählykerhot Pohjan-
tien koululla klo 14 (1.-2. luokat) sekä
klo 15 (3.-4. luokat). To tyttöjen liikun-
takerho 17 Kettulan koululla. Pe sähly-
kerhot Männistön koululla klo 15 (5.-6.
luokat) sekä klo 16 (7. luokat). Su poi-
kien ohjelmakerho klo 17.30 Kettulan
srk-kodilla.
**1-3. luokkalaisten poikien ja tyt-
töjen syysleiri** 1.-3.10. Hirvijärven
leirikeskuksessa. Ilmoittautumiset ti
21.9. klo 18-21 sekä to 23.9. klo 17-20
Juha Mertaselle, p. 040 4848 409. Il-
moittautuneille lähetetään leirikirje.
Leirimaksu 16 €.

DIAKONIA

**Diakoniatyöntekijöiden ajanvara-
uspäivystys** ti klo 9-10 Vanhalla kir-
kolla p. 040 4848 385 ja Pyhän Jo-
hannuksen kirkolla p. 040 4848 384.
Ulla Halonen 040 4848 405. Mari
Mertanen 040 4848 406. Kirsi Niska-
nen 040 4848 407.
Vanhan kirkon ystäväkerho 13.9.
klo 13-14.30 Vanhalla kirkolla. Kahvit,
hartaus, toivevirsä. Mari Mertanen,
Heikki Mononen.
Hyvän Mielen Päivä ke 15.9. klo 11-
13.30 Pyhän Johanneksen kirkolla.
"Raamattuni lukemattomat sivut -
omaa hengellisyyttä hoitamassa",
pastori Outi Pohjanen. Linja-auton
(Jääskeläisen auto) reitti: klo 9.50 Päi-
värannantie, City Marketin jälkeinen
pysäkki Kettulanlahteen päin. Klo 10
Kaijan Padan pysäkki. Klo 10.05 Pih-
lajaharjuntie (Rahusentien risteys).
Klo 10.15 Kelloniemen Sale. Klo 10.20
Itkonniemen kioski. Klo 10.25 Teller-
vonkadun pysäkki. Klo 10.30 Lönnro-
tinkatu 52 (entinen seurakuntatalo).
Klo 10.35 Saariatta. Pyhän Johan-
neksen kirkko. Paluu samaa reittiä
alkaen klo 13.30 Pyhän Johanneksen
kirkolta. Aterian hinta 5 €.
Virikekerho 16.9. alkaen torstaisin
klo 13-15 Vanhalla kirkolla.
Ukintupa aloittaa syksyn ti 21.9. klo
11.45 hartaushetkellä Pyhän Johan-
neksen kirkossa. Jumbpa klo 12. Ukin-
tupa avoinna ti klo 11.45-15 ja to klo
11.30-14.

MUUTA

Hartaus to 16.9. klo 13.15 Mäntylän
palvelutalolla, Untamonkatu 5. Risto
Huotari.

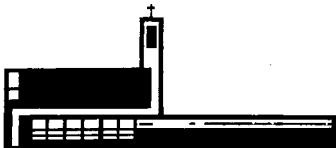
KASTETUT

Ossi Mikael Ryttilahti, Minea Saimi
Helmiina Julkunen, Tuomas Santeri
Ronkanen, Aana Olga Olivia Knuuti-
nen, Veeti Sakari Gabriel Miettinen,
Elma Amalia Suhonen, Miko Juho
Olavi Kyllönen.

KUOLLEET

Eelis Anselm Valtanen 83 v, Saara
Reeta Turunen 82 v, Pekka Juhani
Pasanen 53 v.

s e u r a k u n n a

Puijo

PUIJON KIRKKO
Taivaanpankontie 3

puh. 040 4848 419
Messu su 12.9. klo 10. Jaana Marjanen,
Heikki Hyvärinen. Kanttorina Joona Sa-
raste. Kirkkokahvit ja seurakunnan toi-
minnan esittely.
**Perheen pyhäpäivän jumalanpalve-
lus** su 12.9. klo 16. Jaana Marjanen,
Joona Saraste. Pyhäkoulunopettajat,
lastenohjaajat, Länsi-Puijon iltapäivä-
kerho ja Puijon päiväkerho.
Konfirmaatiomessu su 19.9. klo 10.
Kari Kuula saarnaa, Pii Lappalainen,
Markku Puhakka, Heikki Hyvärinen,
Pekka Nieminen. Kanttorina Joona Sa-
raste. Penkere IV konfirmaatio.
Pieni iltakirkko su 19.9. klo 18. Kari Kuu-
la, Lauluryhmä Verso. Teetarjoilu.
Kohtaamispaikka to 23.9. klo 18.30. yh-
teistyössä Kansanlähetyksen kanssa. Ju-
hani Harjunpää, Pekka Nieminen.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS
Taivaanpankontie 3

Eläkeläisten iltapäiväkerho to 9.9. klo
12.30. Syyskauden avaus. Kahvitarjoilu
ja ohjelmaa. Seuraavan kerran kerho
16.9. Kokoontuminen torstaisin klo
12.30-14.00.
Kuntojumbppaa aikuisille naisille ma
13.9. klo 19. Pallosalissa maanantaisin.
Ohjaajina Terttu Sandelin ja Marja Pek-
karinen.
Perhekerho ke 15.9. klo 9.30. Perheker-
ho alkaa. Markku Kojo ja Pii Lappalai-
nen. Kerho seuraavan kerran 22.9.
Naisten lentopallo to 16.9. klo 12. Pal-
losalissa torstaisin. Ohjaajana Eeva-Mai-
ja Jokela.
Laulunelvytyspäivä la 18.9. klo 16-18.
Onko lauluitatiosi ruosteessa vai peräti
laulurinta(ma)si eloton? Heti aloitettu
elvytys lisää selviytymismahdollisuuksia!
Puijon seurakunnan järjestämänä
avoimen laulukoulun laulunelvytyspäi-
vänä sinua ohjaavat kanttori Joona Sa-
raste, laulupedagogi Jaana Turunen ja
Joose Vähäsöyrinki. Opetus on kaikille
avointa, maksutonta ja se antaa val-
miuksia jatkaa erilaisissa seurakunnan
lauluryhmissä ja kuoroissa sekä toimi-
maan erilaisten musiikkiryhmien vetä-
jänä. Ilmoittautumiset 14.9. mennessä
joona.saraste@evl.fi. Opetus tapahtuu
pajatyöskentelynä niin, että kullakin
ohjaajalla on oma aiheensa. Ryhmää
voi vaihtaa kesken päivän. Laulupäivä
alkaa yhteisellä kokoontumisella Puijon
kirkon kirkkosalissa Taivaanpankontie
3. Ryhmät ovat: Kaksi puhallusta ja hen-
gityksen tarkistus (Jaana), kädet ristissä
painellen (Joose) ja maallikkoelvytystä
koskevat ohjeet, tarkoitettu lauluryh-
mänvetäjien avuksi erilaisiin seurakun-
nan tilaisuuksiin vapaaehtoistoiminta-
na. Kantele elvytyksvälineenä (Joona).
Raamattu tutuksi -luento ma 20.9. klo
18. Kerhuhuone 3."Maailman suurin
syntinen" 1. Tim. 1. Heikki Hyvärinen.
Kohtaamispaikka to 23.9. klo 18.30.
yhteistyössä Kansanlähetyksen kanssa.
Juhani Harjunpää, Pekka Nieminen.

PÄIVÄRANNAN KIRKKO
Tuomikuja 4

puh. 0404848426
Jumalanpalvelus su 12.9. klo 13. Jaana
Marjanen. Joona Saraste.
Ystävänpäivä ke 15.9. retkipäivä Vala-
mon ja Lintulan luostariin. Ilmoittautu-
minen kerhossa diakoniatyöntekijä
Riitta Murtorinteelle. Ystävänpäivä ke
22.9. klo 11 ruokailu ja klo 12-13.30 oh-
jelma, Raamatun alkukertomukset,
Heikki Hyvärinen.
Perhekerho ke 15.9. klo 9.30. Perheker-
ho alkaa. Tanja Kilpiäinen ja Heikki Hy-
värinen. Kerhon jälkeen klo 10.45 mah-
dollisuus ruokailla 5 euron hintaan/per-
he. Seuraava kerho 22.9.
**Messu ja tapahtuma ystävänpäivän
hengessä** su 19.9. klo 13. Heikki Hyväri-
nen, Riitta Murtorinne, Joona Saraste.
Ruokailu klo 11.30 5 euron hintaan.
Messun jälkeen kahvitarjoilu ja ohjel-
maa.
Tehdään yhdessä -ryhmä ma 20.9. klo
18. Neulahuovutus. Seija Rissanen, Hele-

unnissa tapahtuu 8. – 21.9.10

na Heija-Nuutinen ja Riitta Murtorinne.
Riitele rakentavasti -parisuhdepäivä 9.10. klo 9.30-15. Päivässä pohditaan rakentavan riidan pelisääntöjä. Pastorit Pirjo ja Kari Kuula johdattavat riidan kiinnostavaan maailmaan. Ilmoittautumiset 29.9. mennessä Puijon seurakunnan toimistoon Mirja Turuselle p. 040 4848410 arkisin klo 9.00 - 15.00.

LÄNSI-PUIJON KERHOHUONE Rypysuontie 28-30

puh. 040 4848 419
Perhekerho ti 14.9. klo 9.30. Perhekerho alkaa. Susanna Pakkala-Koskelainen ja Markku Kojo. Seuraava kerho 21.9.

RANTA-TOIVALA

Kynttiläkirkko to 9.9. klo 18.30. Honkapiirtissä, Ranta-Toivalassa. Heikki Hyvärinen, Riitta Murtorinne. Outi Keskisipilä. Kahvitarjoilu.

MUUTA

Omaishoitajien leiri 14.-16.9. Rytkyn leirikeskuksessa Ilmoittautumiset 13.8. mennessä Puijon kirkon diakoniatuomistoon ma ja to klo 9-10 p. 040 4848416.

KASTETUT

Jasper Johannes Asunmaa, Anton Iisakki Karppinen, Selina Maarit Kuiri, Inka Saskia Liukko, Jooa Eemil Liukko.

KUULUTETUT

Anssi Juhani Kaukovuori ja Anne Marika Huuskonen.

KUOLLEET

Vesa Alvar Uolevi Vainikainen 82 v, Taimi Maria Holopainen 87 v.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505

puh. 040 4848 445
Messu ja kirkkoherra Hannu Savinaisen lähtösaarna su 12.9. klo 10. Messun jälkeen kirkkokahvit seurakuntatalolla. Päiväkerholaisten lauluryhmä, kirkko-kuoro ja päiväkuoro. Kirsi Leino, Marjatta Piironen.
Messu su 19.9. klo 10. Kimmo Kivelä, Marjatta Piironen.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Virkistyspäivä eläkeläisille ke 8.9. klo 12. Marjatta Piironen. Leena Vartiainen.
Päiväkuoro ke 8.9. klo 14. Marjatta Piironen.
Kirkkokuoro ke 8.9. klo 19. Marjatta Piironen.
Informaatiotilaisuus seurakunnan nuorisotyön kansainvälisestä toiminnasta ma 13.9. klo 18.
Tiistaitupa ti 14.9. klo 8-10 Huom! Paikka muuttunut, kokoonnumme srk-talon kahviossa, käynti pääovien kautta.
Perhekerho ke 15.9. klo 9.30.
Isoskoulutusinfo ke 15.9. klo 15.15. Kammarissa.
Kohtaamispaikka to 16.9. klo 18.30. Kahviossa. Jouko Kauhanen.
Miesten ruokapiiri ma 19.9. klo 18.
Perhekerho ke 22.9. klo 9.30.
Viikkomessu ke 22.9. klo 12. Kirsi Leino, Marjatta Piironen.
Isoskoulutus ke 22.9. klo 15.15-17 Kammarissa.
Nuorten ilta ke 22.9. klo 17-18.30
Naiset Sanan äärellä ke 22.9. klo 19. Kammarissa.

MUUTA

Ristan hoitokodin hartaus ke 8.9. klo 14. Leena Vartiainen.
Miesten lenkkipiiri ma 13.9. klo 18.30. OP:n kerhohuoneella.
Palvelukeskuksen hartaus ke 22.9. klo 13. Kirsi Leino, Marjatta Piironen.
Roinilan hoitokodin hartaus ke 22.9. klo 14.30. Kirsi Leino.

KASTETUT

Sampo Viljami Huttunen.

KUOLLEET

Veikko Johannes Holopainen 70 v.

VEHMERSALMEN KIRKKO Lempeläntie 15

puh. 040 48 48 456
Messu su 12.9. klo 13. Kimmo Kivelä, Joose Vähäsöyrinki.
Jumalanpalvelus su 19.9. klo 13. Mika Niskanen, Marjatta Piironen.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Pappilantie 10

Varttuneen väen virkistyspäivä ti 14.9. klo 10. Tuo mukanasasi jokin vanha, sinulle rakas esine.
Perhekerho ke 15.9. klo 9.30.
Kokki-ukot ke 15.9. klo 18.
Isoskoulutus ke 22.9. klo 14.40.

MUUTA

Nuorten ilta ke 8.9. klo 19. Majakalla.
Arjen tuupparit to 9.9. klo 9-12 Lähimmäisen kammarilla.
"Naisia Raamatussa" ti 14.9. klo 18. Lähimmäisen kammarilla. Aulikki Mäkinen.
Lähimmäisen kammari ma 20.9. klo 10.
Varhaisnuorten kerhot, nuorten illat ja partiot kokoontuvat ennakko tiedoista poiketen Majakassa.

KASTETUT

Eetu Johannes Pekkarinen.

KUOLLEET

Leena Maria Rissanen 60 v.

Haarahongantie 4 KIRKKO

Messu su 12.9. klo 10. Markku Kettunen, Yrjö Jokiranta ja Vesa Kajava. Kanttori Vesa Kajavan tehtävään siunaaminen. Kirkkokahvit Pakistanin tulvan uhrien auttamiseksi.
Sanoin ja sävelin, Ruohonkorren lailla -konsertti ke 15.9. klo 19. Jaana Pölänen, laulu, Ville Uusitalo, piano ja kitara. Ohjelmistoon sisältyy virsiä, hengellisiä lauluja ja gospelia sekä pieniä oma-kohtaisia tarinan palasia ihmisen matkasta Jumalan kämmmenellä. Vapaa pääsyl! Ohjelma 10 €. **Sanajumalanpalvelus** su 19.9. klo 10. Viljelijöiden kirkkopyhä. Yrjö Jokiranta, Sirpa Ylikotila ja Marjaana Kaisto. Viljelijät avustavat ja tarjoavat uutispuuron seurakuntatalossa.

SEURAKUNTATALO

Askartelu- ja käsityöpiiri ke 8.9., ke 15.9. ja ke 22.8. klo 9 lähetyskellarissa. Kahvitellaan ja tutustutaan toimintaan.
Omaishoitajakerho ke 8.9. klo 12, päätytysi. Hoidettaville omaa ohjelmaa, lisätietoja Eija Laitanen, p. 044 7284 642.
Virsiukuoro aloittaa syyskauden ke 8.9. klo 14.30 isossa salissa.
Lähimmäispalvelun tukiryhmä ke 8.9. klo 18 takkahuoneessa.
Katekismuspiiri ti 14.9. klo 14.00-15.30 lähetyskellarissa. Tutkimme Isä meidän rukousta.
Lähetysksen sydänäänet ke 15.9. klo 8.30 lähetyskellarissa.
Eläkeikäisen päiväpiiri ma 20.9. klo 13 kahviossa.

VUORELAN KIRKKO

Sanajumalanpalvelus su 12.9. klo 13. Markku Kettunen ja Vesa Kajava.
Messu su 19.9. klo 13. Yrjö Jokiranta ja Airi Heiskanen.
Vuorelan päiväpiiri ma 20.9. klo 13 remontin vuoksi kirkkosalissa.
Lähetyspiiri ti 21.9. klo 10 takkahuoneessa.

MUUTA

Ystävän Tupa ma 13.9. klo 9 Leppäkaarten kerhohuoneessa.
Kuulokerho ma 13.9. klo 13 Akuliinasä.
Risulantien kerho ma 20.9. klo 13, Risulantie 12 kerhohuoneessa.
Akuliinan hartaus ke 22.9. klo 14. Tapio Lepola ja Vesa Kajava.

KASTETUT

Vilho Santtu Juhani Paananen, Turo Juhani Lyytinen, Emma Aino Amelia Kananen, Oskari Erkki Petter Rautio, Onni Valtteri Heikkinen, Miisa Aino Alisa Kauppinen, Miila Sohvi Johanna Poikolainen, Petra Siiri Ilona Väyrynen.

KUULUTETUT

Timo Aarne Kullervo Valkama ja Tuuli Anita Repo.

KUOLLEET

Lyyli Maria Ryynänen 91 v., Anna Kyllikki Haverinen 76 v., Paavo Pehkonen 73 v.,Lea Maria Pasanen 75 v., Aimo Johannes Korhonen 81 v., Kerttu Johanna Tarhanen 75 v.

Suokatu 31

puh. 040 4848 464
Diakoniakeskuksen työntekijöiden asiakasvastaanotto ilman ajan varausta ma, ke ja pe klo 10-12.
Vammaistyöntekijän asiakasvastaanotto ilman ajan varausta ma ja ke klo 10-12.
Kierrätysmyyntipiste avoinna ma, ke ja pe klo 10-12.
Hartaus ma, ke ja pe klo 9.50.
Nuottakahvio avoinna ma, ke ja pe klo 10-12.
Sokeain lähetyspiiri to 9.9. klo 13.
Pullakirkko pe 10.9. klo 12.

Opiskelijat ja nuoret aikuiset

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkko avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten klo 10-15, lisäksi perjantaina 18-23, p. 040 4848 256.

Kansanlähetysksen opiskelijatoiminta Sairaalakatu 11

www.kolmekohtaamista.com keskiviikkoina klo 18
Hyvä vai huono kristitty? 15.9. Raimo Lappi.
Älä pelkää la 18.9. ”amiskalla, Presidentinkatu 3. www.alapelkaa.net
Jeesus vs. muut uskonnot 22.9. Mika Falk.

Opiskelija ja koululaislähetys Sairaalakatu 11

www.opko.fi/kuopio
Opiskelijaillat la klo 19.
Jumalaa lähellä –musailta 11.9. Sakari Heikkilä.
Älä pelkää -tapahtuma la 18.9. Presidentinkatu 3 ”amiska”. Mm. Kalevi Lehtinen, MGtH, Kaemo.

Perheasiain neuvottelukeskus

Suokatu 22

Luottamuksellista ja maksutonta keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Käynnit sopimuksen mukaan. Tiedustelut, p. 040 4848 480 ma-pe klo 9-11.

Palveleva puhelin

päivystää su - to klo 18-01, pe - la klo 18-03, p. 01019 0071. Puhelun hinta on paikallisverkkomaksu/matkapuhelinmaksu. Nettiosoite: **pp.kuopio@evl.fi**

NNKY, Myllykatu 5 p. 017 2614 500,

toimisto@knnky.fi
SYKSYN ALKAJAISET SU 12.9. KLO 14.KAHVI.
Piirit alkavat: **raamattupiiri ja rukoushetki** ke, 15.9. klo 13.
Lähetyspiiri ke, 22.9. klo 13.
Lauluryhmä harjoittelee maanantaisin klo 16. Uusia laulajia odotetaan!
Tyttökuoro 7-12 vuotiaille ilmoitetaan myöh.
Suomen Raamattuopiston ja NNKY:n yhteinen
Sanan ilta su, 19.9. klo 18.Kahvi klo 17.30.
Perhekahvila ma klo 13 – 15.30 ja to klo 13-15.30.
Päivystys kansliassa ti ja to klo 9 – 11.

Pohjois-Savon Ev.lut. Kansanlähetys Sairaalakatu 11

70110 Kuopio, p. 017-262 2082, p-savonkl@sekl.fi. http://pohjois-savo.sekl.fi ja www.tarjolla.net.

KUOPIO: Lähetyskodin säännölliset tilaisuudet 6.9. alkaen: Ma klo 6 miesten aamupiiri ”matkalla kohti aitoa miehuutta”, klo 8 aamurukous, klo 9.30 äitilapsipiiri, klo 13 päivähartaus, klo 17 raamattupiiri parilliset ma. Ti klo 18 rukoillaan yhdessä, parilliset ti. Ke klo 12 päivähartaus ja kahvihetki, klo 18 nuorten aikuisten 3Kohtaamista. To klo 17 raamattu- ja lähetyspiiri parittomat to; klo 18.30 nuorten Nuotta-ilta. La klo 18 Opkon ilta.
MUUALLA KUOPIOSSA: Kohtaamispaikka 12.9. klo 16 Neulamäen kirkossa, ”Isä meidän, joka olet taivaissa”, opetus Ilkka Sormunen, kuljetus Maljalahdenkadulta Puijonkadun kulmasta klo. 15.30. **Kohtaamispaikka** 16.9. klo 18.30 Riistaveden srk-talossa, Jouko Kauhanen. **Älä pelkää** 18.9. klo 17-22 P-S:n ammattiopistossa.

Aholansaari

Tiedustelut ja ilmoittautumiset puh. 050 4641 000, www.aholansaari.fi aholansaari@aholansaari.fi

Syyskuussa tiistaisin Tulet palaa saarella –tapahtuma klo 18-19.15 illallinen Hunajan Pisarassa klo 19.15-20.30 alustus ja keskustelu, sen jälkeen tulta, valoa, musiikkia Paa-von pirtin ympäristössä alustajat14.9. Matti Mäkelä, 21.9. Raili Pursiainen, 28.9. Jorma Kukkonen **Körttifoorum** **24.-26.9.** 25.9.

klo 9.00 Hy:n terveiset Körttifoorumin avaus, Hy:n puh.johdaja Kaisa Rönkä klo 9.30 Kadotetun paratiisin porteilla – aluesihteerit Artturi Kivineva klo 15.00 Kristinusko kirjallisuudessa, TT Hannu Purhonen klo 21.00 Konsertti Jaakko Löytty & K2 26.9. klo 10.00 Aholansaarimessu, musiikki Jaakko Löytty, saarna Urpo Karjalainen Foorumin päätössanat Kaisa Rönkä **Perheiden syyslomaviikot viikot 41-43** Tarjolla perhepaketteja, sisältää majoituksen, ruokailut ja ohjelmaa. Katso paketit kotisivuiltamme. **Hiljaisuuden retriitti** Siionin virsin 15.-17.10. **Malmivaaran maraton** 22.-24.10. **Aholansaaren ystäväpäivät** 29.-31.10. **Aholansaaren Joulu 23.-26.12.**

Kansan Raamattuseura Sanan Kulma Tulliportinkatu 22

p. 0207 681 660
www.sana.fi/kuopio
krs-kuopio@sana.fi
Rukouspalvelu-päivystys ke, to, pe, klo 13-16.
Pienryhmät: Rukouspiiri ma klo 18-19.30 alk. 6.9.
Krito-ryhmät ti klo 18-20 alk. 14.9. ke parill.vk. klo 18-19.30
Raamattupiiri alk. 22.9. ke pariton vk. klo 18-20.
Eedenistä ikuisuuteen 6x alk. 29.9. liim ilt. p. 044 043 8585.
Naisten solu to klo 18-19.30 alk. 16.9.
Sanan ilta/ yhteislauluilta pe 24.9. Jaspe.

Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys

Evangelisten opiskelijoiden syksyn startti Tervetuloa kotiin! to 9.9. klo 19 Vanhassa pappilassa, Kuninkaankatu 12. **Raamattu- ja lähetyspiiri** to 9.9. klo 18.30 Keskusseurakuntatalon Aaronissa. Uskon ABC jatkuu. Evangelisten opiskelijoiden kotisivu-osoite on www.sley.fi/eo/html/fi/kuopio.html Itä-Suomen piirin työntekijä Johannes Häkämies, p. 050 3212 938, johannes.hakamies@sley.fi

Kuopion ympäristön Rauhanyhdistys, Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopionrauhanyhdistys.net. **Avioparien ilta** pe 10.9. klo 18. **Seurat** la 11.9. klo 13.30 Leväsen palvelukeskuksessa hoitokoti 1. **Seurat** la 11.9. klo 19. **Seurat** su 12.9. klo 15. **Seurat** ti 14.9. klo 13.15 Mäntylän palvelukeskuksessa. **Lauluseurat** ke 15.9. klo 19. **Seurat** la 18.9. klo 19. **Yhteinen pyhäkoulu ja seurat** su 19.9. klo 15. **Lauluseurat** ke 22.9. klo 19.

Herättäjäyhdistys Kuninkaankatu 22

Avoinna ke klo 10-13, virsituokio klo 11-12. **Siioninvirsiseurat** su 19.9. klo 14 Alavan kirkon seurakuntasalissa. **Torstaiseurat** to 23.9. klo 18 Keskusseurakuntatalossa (Samuli). **Siioninvirsiseurat** su 29.9. klo 18 Puijon kirkolla.

Lähetyskauppa Vakka Kuninkaankatu 22

Avoinna ti-pe klo 11-15, la klo 11-14. www.kuopionseurakunnat.fi/lahetyks-kauppavakka
Tasauspäivän tapahtuma to 23.9. klo 11 – 15. Vieraana Taiwanin-lähetäi Tanja Vuorenmaa-Malabanen. Hartaus klo 12 ja klo 12.15 terveiset työalueelta ja Tasauskohteesta. Tasauksen pääkohteina ovat Mauritania ja Senegal, joissa ilmastomuutos vaarantaa ravinnon ja puhtaan juomaveden saamisen. Keräyksen teema on Rakkaus lähimmäiseen ei tunne rajoja. www.tasaus.fi Hierontaa tasauksen hyväksi! Hinta 1 e/min. niska- hartiahieronta, 5, 10 tai 15 min. kerta. Ammattihieroja Rauno Tas-kinen. Kahvitarjoilu, Senegal-näyttely.

HAUTAKIVET

Lisänimien
kaiverrus/kultaus-
sekä entisöintityöt.
Kivilyhtyjä

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
017-2622695
www.kivipajasarik.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
Aki Pärnänen
Pohjolankatu 26 A 28, Kuopio
p. 017-262 8000
HammasProteesit
– Uusien valmistus
– Tiivistyspohjaus, Korjaus

inkeri@verstasinkeri.fi
www.verstasinkeri.fi

TAKSI Ari Turunen
0400 572 929
KUOPIO
PYÖRÄTUOLI- JA PAARIKULJETUKSET 1+8

Kuopion Puijonlaakson
apteekki

Palvelemme
Ma – Pe klo 9-20
La klo 9-16

Kiekkotie 4, 70200 Kuopio
Puh. 017-550 8800

Kuopion
Tila-Auto Oy

- turistibussit 32 ja 50 matkustajalle
- pikkubussit
- invataksit

info@tila-auto.com

www.tila-auto.com

p. taksiajot 0400-673 955
p. tilausajot 0400-992 993

Verenpainetta, rintakipua, verenkierto- tai erektiöhäiriöitä?

Lääkärintutkimus ja verisuonten kunnon
määritys uudella tutkimusmenetelmällä.

Hinta 185 euroa, josta
Kela-korvaus n. 80 euroa

Yleislääketieteen erikoislääkäri
MARKKU HYVÖNEN

PUIJONLAAKSON
LÄÄKÄRIKESKUS
Kiekkotie 2, KUOPIO. Puh.(017) 282 8244
www.puijonlaaksonlaakarikeskus.fi

Joustava valtimo

Seinämuutosten
jäykistämä valtimo

Nyt mahdollisuus kokea
ja nähdä kaksi upeaa
kaupunkia kerralla!

Paikkoja jäljellä vain
8 eli vain nopeimmat
mahtuvat.

Nouda esite
toimistoistamme
tai käy sivulla

www.valmismatkat.fi

LAHDEN VALMISMATKAT
puh. (03) 872 7511
KUOPIO VALMISMATKAT
puh. (017) 282 2501

Rajan takana Herrankukkarossa

Herrankukkaro on
löytynyt, vielä kesken-
eräinen, mutta kaunis
Ruskealan kirkko.

Ensivaikutelma Herrankukkarosta on hämmästyttävä: ulkoverhoilua vailla oleva, lähes ruma kivirakennus, jonka yhden sivuosan rakennustyöt ovat vielä kesken. Sisällä kaikki on kuitenkin toisin: ovesta aukeaa näkymä kauniiseen kirkkosaliin, jossa taivaana on sininen katto.

Paikka on Ruskealan kirkko, jonka Inkerin kirkon piispa Aarne Kuukauppi vihki käyttöön viime keväänä.

Herrankukkaro on tohmajärveläisen Kalevi Keinosen kirkkohanke, johon rahat on saatu suomalaisturisteilta kahvista ja ruoasta sekä yöpymismaksuista. Kirkon kivijalkaan majoittui myös Kallaveden seurakuntaneuvosto, joka halusi näin tukea kirkon rakentamistyötä.

Urkuja ei kirkossa ole, kiitos Venäjän tulin. Käytössä on kuitenkin harmoni, joka on ollut Keinosen perheessä jo vuodesta 1929. Sen säestyksellä laulettu virsi soi kävijöiden mielissä pitkään.

Ruskealasta on lyhyt matka Sortavalan, suomalaisen puurakentamistutkimuskeskuksen elävään ulkomuseoon. Sortava on myös portti

Kallaveden seurakunta tuki Kalevi Keinosen kirkkohanketta yöpymällä Ruskealan kirkon kivijalassa. Kirkkoherra Esko Konttinen (vas.) lahjoitti kirkon rakentajalle muistoksi Kuopion seurakuntien historia-teoksen.

Laatokalle ja Valamon luostariin. Saarella kävijöille tulevat tutuiksi niin uljas pääluostari kuin joukko pieniä sivuluostareitakin.

Yksi mieleenpainuvimmista hetkistä on korkealla Öljymäellä, jossa aukeaa kansallisromanttinen maisema kakkärämäntyineen.

Sortavalassa odottaa opintomatkan viimeinen kohde: evankelis-luterilainen kirkko, jossa matkailijoille on kahvikin jo katettu

valmiiksi. Kirkkosalissa kaikuu pian virsi myös venäjäksi, sillä se on seurakunnan kirkkoherran Anton Serzhanovin äidinkieli.

Kallaveden seurakuntaneuvosto teki elokuussa opintomatkan Ruskealaan, Sortavalan ja Valamon luostariin.

Teksti ja kuva
Pekka Niiranen

muistio

AA-ryhmä, Hatsalankatu 37, p. 2622 621. Arkisin klo 11 ja 19, su klo 9 ja 19. Palaverit savuttomia.

AA-naisten ryhmä ti klo 18.30-20.30 Suokatu 6, p. 046 6199 131.

AA-ryhmä Kotipolku 7, Siilinjärvi to klo 19, la klo 9, su klo 18. Savuttomat palaverit.

AAL-ryhmä alkoholistisessa tai toimimattomassa perheessä kasvaneille aikuisille torstaisin klo 19 Hatsalankatu 37, p. 050 9294 548 ma ja ti klo 18-20.

http://www.aal.fi

Al-Anon ryhmät alkoholiongelmaisten läheisille, Hatsalankatu 37 su ja ti klo 19. Tied. p. 040 8540 558 ryhmäaikana klo 19-20. Muina aikoina, p. 040 5579 470.

Esikoislestadiolaisten seurat su 12.9. klo 13 Kettulan seurakuntakodissa, Jäniksenpolku 2.

Imetystukiryhmä parillisten viikkojen maanantaisin Maljapuron päiväkodissa klo 18-19.30, kesällä kerran kuussa. Kaikille avoimesta ryhmästä lisätietoja, p. 040 7283 654 tai www.kuopionimetystukiryhma.fi

Irti huumeista puhelinpäivystys ma-pe klo 18-21, p. 0203 -22388. Läheisyryhmät, p. 040 8459 052.

Katiska, Särkiniemen asukastupa, Rimpitie 2 avoinna arkisin klo 9-16, p. 017 2822 239. www.sarkiniemi.toimikunnat.net

Kirkon Ulkomaanavun tuotteita myytävänä arkisin tilaisuuksien aikana Keskusseurakuntatalon aulassa, Suokatu 22.

Kompassi, Kuopion Setlementti Puijolan Monikulttuurikeskus, Myllykatu 1-3. Avoinna ma, ke, to, pe klo 8.30-15.30 ja ti klo 8.30-17. Ilmaiset suomen kielen kurssit ma klo 9-12, ti klo 17-18.30 ja to klo 10-12. www.puijola.net/kompassi

Kotikulma, kohtaamispaikka avoinna ark. klo 8.30 -15. Kuopion Setlementti Puijola ry, Jalkasenkatu 7, p. 050 3727 900.

Kriisikeskuksessa kriisipäivystys joka päivä klo 14-21 p. 017 2627 738 ja 2627 733. Ajanvaraus ma - pe klo 8-21.

Kuopion A-Kilta, Mälikatu 11, käynti päihdeosaston rak. päädyssä. Avoimet vertaistuki-/keskusteluryhmät päihdeettömyyden tukemiseksi ma, ti, ja to klo 18, p. 045 1134 245

ryhmäiltoina. www.kuopionakilta.fi
Kuopion mielenterveystuki ry. Koljonniemenkatu 2 II krs. P. 017 2618 828, 040 7331 713, 046 6218 133.

Kuopion Työttömät ry. Suokatu 18. Avoinna ma-pe 8-15, p. 050 4400 900. www.kuty.fi.

Länsi-Puijon asukastupa avoinna ma - pe klo 9-16. Ruokapäivät ti, ke, to ja pe klo 11-13.

Maallikkoasiamiestoiminta tarjoaa maksutonta apua virastoissa asioimisessa ja palvelujen löytämisessä. Päivystys, p. 040 5464 597 arkisin klo 10-20. Päivystys maanantaisin klo 14-17 Kauppakatu 40-42 II krs. www.maallikkoasiamies.fi

Nimettömät narkomaanit su klo 16 Vinkkelissä, Kauppakatu 46.

NMKY, Kauppakatu 42-44. Elämäntarkastuspiiri tiistaisin klo 9. Miesten raamattupiiri parillisen viikon ti klo 18.

NNKY:n Ito -puhelinpäivystys ja tukipalvelu yllätysraskaustilanteissa ja abortin jälkeen ilmenneissä kriiseissä ma-pe klo 17-21, p. 044 5766 670. www.ituprojekti.net

Narsismia kohdanneiden vertaistukiryhmä Majakassa, Minna Cantinkatu 4 C 3. krs. narsistienuhrit.kuopio.wippies.fi

Omaiset mielenterveystyön tukena Itä-Suomi ry Majakassa, Minna Canthin katu 4 C 3. krs. Tuettu loma omaisille, joiden läheinen on sairastunut psyykkisesti 7-12.11. Kunnanpaikassa, Siilinjärvellä. Haku aika meneillään. Tiedustelut, p. 040 5564 292/Pirjo.

Petosien asukastupa Pyörönkaari 19, 2. krs. Avoinna ma-to klo 9.30-18, pe 9.30-17, p. 3644 597.

Portti, terveysneuvonta- ja välineiden vaihtopiste suonensisäisesti huumeita käyttäville, Vuorikatu 31-33. Avoinna ti ja to klo 16-18. Asiointi nimettömänä.

Puijonlaakson asukastupa palvelukeskuksessa, Sammakkolammentie 12. Avoinna arkisin klo 10-15.

Päihdekliniikka Puistokatu 14-16, 2 krs. Päivystys vastaanotto ma - pe klo 9-11. Ajanvaraus alkaen klo 8, p. 183 672. **Päihdeosasto**, Mälikatu 11 p. 183 684.

Rikosuhripäivystys käytännön neuvvoja, ohjausta ja henkistä tukea. Palvelupiste/Kriisikeskus, p. 2627 738.

Auttava puhelin, p. 0203-16116, ma-ti klo 13-21 ja ke-pe klo 17-21. Help line, p. 0203-16118 ma-ke klo 15-18. Juristin puhelinneuvonta ma-to klo 17-19, p. 023-16117. www.riku.fi

Sanan ja rukouksen aamu perjantaisin klo 8 Eelim -temppeleissä, Vuorikatu 29. Sisään toimiston ovesta.

Sotaveteraanimuseo ja kahvila Tulliportinkatu 37 rakennus D. Varaukset ryhmille, p. 2811 130 klo 9-13 ti - to.

Suomen mielenterveysseuran keskusteluryhmä lapsena hyväksikäytettyä kokeneille ja heidän läheisilleen kuukauden 1. keskiviikkona klo 17.30 aluetuomiston kokoustilassa, Myllykatu 8 II krs.

Suomen Sairaanhoidtajain Kristillinen Seura 13.9. klo 18.30 Mummon mökissä, Puijonkatu 10. Suunnitellaan tulevaa.

Turvakoti- ja lastensuojelu 24h/vrk p. 017 183 393. Perhekriisityksikö, Lastentie 1.

Vertaisryhmä itsemurhan tehneiden läheisille to 9.9. klo 18 Mielenterveysseuran koulutustilassa, Myllykatu 8, sisäpiha 2 krs. Tied. Riitta Mäntylä, p. 044 3212 725. Anneli Hartikainen, p. 040 8324 955.

Virvatuli ry:n lahjoitusruokajakelu Mänttösten koululla ti tai pe klo 10.

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry:n eroina ma-to klo 10-16, ke klo 10-19, p. 020 7749 800.

Yksinhuoltajien Kanava ry tiistai-iltoisin, Kotopolku 7, Siilinjärvi. Tied. Marjut Kankkunen, p. 040 7332 197. KIRPPUTORIT:

Kierrätyskeskus, Telkkistentie 6. Avoinna ma-pe klo 8-15, p. 044 7148 004.

Kirpputori Toivonsäde, Asematie 11, Siilinjärvi. Avoinna ma-pe 10-18, la 10-14.30, p. 044 5471 629.

Kehitysmaakauppa Elämänlanka, Torikatu 17. Ma-pe klo 11-17, la klo 10-15, p. 2614 774.

Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksen kirpputori, Kuninkaankatu 23 avoinna ma-to klo 10-16, pe klo 10-13. Tiedustelut, p. 040 7092 430.

Rihma, Puijonkatu 39. Avoinna ark. klo 10-17 ja la klo 10-15, p. 2612 004. Otamme vastaan kuolinpesiä.

Vapaaseurakunnan kirppari Ropo, Käsityökatu 28. Avoinna ma-pe klo 10-17, p. 3623 614.

Pyhä Puuha

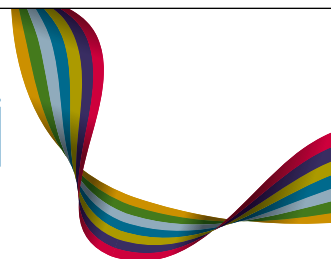
Lue itse tai aikuisen kanssa Matt. 6: 25 – 34.

Piirrä kuvan keskelle asioita, joista olet iloinen tai kiitollinen.

Pyhä Puuha –palstan toteuttavat Kallaveden lukion koululaiset.
Tehtävän laati Paula Remes.

MIESTÄ
väkevampi

Näkymätön mies

Miesten kristillinen suurtaapahtuma
Kuopio-hallissa lauantaina 23.10 klo 10–18.

- kenraali Gustav Hägglund
- jääkiekkovalmentaja Hannu Kapanen
- muusikko Mikko Kuustonen
- kansanedustaja Seppo Kääriäinen
- näyttelijä-ohjaaja Arto Mylläinen
- piispa Wille Riekkinen

Messu klo 18. Piispa Matti Sihvonen saarnaa.

Ryhmiä ilmoittautumiset 8.10. mennessä

Kuopion ev.lut.seurakunnat/Anita Kröger puh. 040 4848 231.

”Siunattu on se mies, joka luottaa Herraan.”

www.miestavakevampi.fi
www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

**Kaikkea
maan
ja taivaan
väliltä.**

 kotimaakauppa.fi

**Pistä
tikku
ristiin.**

seurakuntavaalit.fi

 Ensimmäinen kerta.

Seuraavassa numerossa:
Seurakuntavaalien ehdokkaat
Kuopiossa ja Siilinjärvellä.

Sinua kutsutaan

Seurakuntien lähimmäispalvelun peruskurssille
Inkilänmäen seurakuntatalolla 29.–31.10.2010

LÄHIMMÄISPALVELU ON

- tavallisten ihmisten taidoin tehtävää auttamista, tukemista ja kuuntelua
- osallistumista seurakunnan toimintaan

KOULUTUS ANTAA VALMIUKSIA

- ihmisen kohtaamiseen
- vaikeassa elämäntilanteessa olevan tukemiseen
- oman henkisen ja hengellisen kasvun kehittämiseen
- mahdollisuuden toimia lähimmäispalvelussa
- mahdollisuuden jatkokoulutukseen, työnohjaukseen ja virkistykseen

Ilmoittautuminen kurssille 11.10. mennessä

Katri Kunnakselle p. 040 4848 464.

Kaikki ilmoittautuneet haastatellaan.

Lisätietoja antavat diakoniatyöntekijät

Varpu Ylhäinen p. 040 4848 255 ja Mari Mertanen p. 040 4848 406.

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

www.kuopionseurakunnat.fi

Perhekerhot alkavat

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Suokatu 22 ti 14.9. klo 9.30
Inkilänmäen srk.talo ke 15.9. klo 9.30

ALAVAN SEURAKUNTA

Alavan kirkko ma 13.9. klo 9.30
Neulamäen kirkko ti 14.9. klo 9.30
Särkiniemen seurakuntakoti ke 15.9. klo 9.30
Lehtoniemen kerhotilat ke 15.9. klo 9.30

KALLAVEDEN SEURAKUNTA

Petosen seurakuntatalo ti 14.9. klo 9.30
Valoharju ti 14.9. klo 9.30
Kallaveden kirkko ke 15.9. klo 9.30
Kurkimäen kerhotilat ke 15.9. klo 9.30

MÄNNISTÖN SEURAKUNTA

Pyhän Johanneksen kirkko ke 15.9. klo 9.30
Männistön vanha kirkko ke 15.9. klo 9.30

PUIJON SEURAKUNTA

Rypysuontie 28-30 ti 14.9. klo 9.30
Puijon kirkko ke 15.9. klo 9.30
Päivärannan kirkko ke 15.9. klo 9.30

RIISTAVEDEN SEURAKUNTA

Seurakuntatalo ke 15.9. klo 9.30

VEHMERSALMEN SEURAKUNTA

Seurakuntakoti ke 15.9. klo 9.30

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT
LAPSITYÖ

Tervetuloa mukaan!

Katso lisätiedot

www.kuopionseurakunnat.fi

Kirkossamme vietetään Pyhä-
teemavuotia 2010 – 2012.
Kirkkopalvelut-Kotimaa-yhtiöt
tarjoaa teemaa tukevia tuotteita,
palveluja ja toimintoja Pyhä puhuu
–sinetin alla.

Tutustu ja tutki tuotteet
www.pyhapuhuu.fi

Kirjailija Kaari Utrio esitti taannoin ilta-päivälehdessä lopullisen ratkaisun suurten ikäluokkien aiheuttamaan hoitopaikka- ja hoitajapulaan: kuolinpilleri.

Kirjailija jatkoi, että elämänsä kyllästynyt vanhus voisi halutesaan itse hakea ”herttaisen pillerin” terveyskeskuksesta. Hän ilmoittautui itsekin kuolinpillerin potentiaalliseksi käyttäjäksi.

Hyvä kuolema
hautautuu pintahöttöön

Turun yliopiston yleislääketieteen professori Sirkka-Liisa Kivelä teila Utrion utopian.

”Utrio ei maininnut, jos kyseessä oli satiiri. Hänen puheensa edusti kuulijoille raakaa ikäsyrintää.

Vanhusten hoidon tutkija ihmettelee, miksei Suomessa osata keskustella sivistyneesti ikääntyneiden elämästä ja kuolemasta. Kipeimmät kysymykset hautautuvat kevyen pintahössötyksen tai kynnisten ylilyöntien alle.

”Hyvästä ja arvokkaasta kuolemasta tulisi voida puhua ilman yliampumisia. Kuolema on normaali osa elämää, mutta sen sijaan meillä puhutaan exituksesta tai eutanasiasta.”

Hoitojärjestelmä
heitti kuperkeikkaa

Julkiseen tietoisuuteen noussut vanhus hoidon hätätilanne ei tullut Sirkka-Liisa Kivelälle yllätyksenä. Hän on varoitellut jo vuosia vaaroista, joista on sittemmin tullut totisinta totta.

”Kun vanhuksia sitten alkoi tulla 1990-luvulla hoitolaitoksiin ovis- ja ikkunoihin, ratkaisuksi otettiin lääkkeet. Hoitokentällä oli vakavaa vanhus hoidon osaamisen puu-

Katse pilleriä
pidemmälle

”Ikärasismi nollatoleranssi. Vanhusten syrjintää ja heitä halveksivaa kielenkäyttöä ei saa sallia”, kivahtaa professori Sirkka-Liisa Kivelä.

tetta eikä esimerkiksi muistisairauksia osattu tunnistaa tai hoitaa kunnolla, jolloin ikääntyneille alettiin antaa isoja määriä psyykenlääkkeitä.”

”Lisäksi hoitojärjestelmä heitti 1990-luvun laman seurauksena kuperkeikkaa. Yhteiskunnan vanhuspoliittinen linja oli, että pitkäaikaishoitoa piti vähentää ja kotisairaanhoidon resursseja vähennettiin samanaikaisesti!”

”Vanhusten hoidossa on rämitty pahasti koko 2000-luku. Taloudellinen nousukaan ei auttanut asiaan. Tähän on syynä sekä tiedon ja koulutuksen että poliittisen tahdon puute – ikäsyrintä”, professori Kivelä arvioi.

Valveutuneet omaiset
valittavat epäkohdista

Kansan suussa kulkevat kohutut pitkäaikaishoitotilojen mörinässä vaipeissa viruvista vanhuksista eivät ole Kivelän mukaan liioiteltuja.

”Hoitajat ovat kertoneet kauheista tappeluista kuntien päättäji- en kanssa. He haluaisivat enemmän vaipeita käyttöön, mutta niihin ei ole mukavaa. Minusta tämä asia ei voi olla kiinni rahasta vaan asenteista.”

Sirkka-Liisa Kivelän mielestä suurin rakenteellinen ongelma on vanhus hoidon epätasa-arvo.

”Suomessa on paljon ala-arvoista vanhus hoidon kohtelua ja lääketokkuraisia ihmisiä sängyn pohjalle säilöviä laitoksia. Tämän skandaalin varjoon on jäänyt kuitenkin se tosiasia, että meillä on runsaasti myös äärettömän hyviä hoitopaikkoja ja laadukkaita palveluyksiköitä.”

”Kehotan aina omaisia seuraamaan, millaista kohtelua heidän läheisensä saavat. Nykyisessä hoitotilakossa pärjätäkseen täytyisi olla valveutuneet omaiset, jotka kykenevät valittamaan epäkohdista. Heidän iäkkäät läheisensä saavat todennäköisesti parempaa palvelua.”

”Hoidon laatu ei saisi olla kiinni

omaisten vaatimuksista tai rahasta, vaan sen olisi oltava kaikille samantyyppistä, inhimillistä ja osaamiseen perustuvaa.”

Väärä lääke vie muistin
ja jalat

Omaisten kannattaa Sirkka-Liisa Kivelän mukaan seurata erityisen tarkasti lääkehoidon vaikutuksia. Hoitohenkilökunnan vähäistä määrääkin pahempaan epäkohtaan professori pitää huonoja lääkityksiä.

Hän itse on tutkinut masennukseen, muistisairauksiin ja unetomuuteen auttavia lääkkeitä hoitoja, joista on hyviä näyttöjä. Hoitohenkilökunta on valitettavasti saanut turhan vähän koulutusta niistä.

”Jos muisti ja liikuntakyky tuhoetaan turhilla tai väärillä lääkkeillä, mikään auttavien käsien määrä ja raha eivät riitä korvaamaan vahinkoa. Voimakkailla tai useilla samanaikaisilla psyykenlääkkeillä iäkäs ihminen saatetaan saada lä-

hes liikuntakyvyttömäksi lyhyessäkin ajassa. Ahdistus- ja unilääkkeet voivat viedä muistin.”

”Pää voi olla pöpperössä unilääkkeistä, näkö ja lihasvoimat heikkoja niistä tai muista psyykenlääkkeistä. Kun vanhus sitten kaatuu ja saa lonkkamurtuman, hänet vietään sairaalaan leikattavaksi.”

”Hoito paranee usein, kun hoitotyöntekijät kuulevat lääkelaistoista ja oppivat arvostamaan lääkkeitä hoitoja. Vanhuksista tulee virkeämpiä ja henkilökunnallakin on mukavampaa. Tilanne saattaa parantua ilman yhtään ylimääräistä työntekijää.”

Janne Villa

t a p a h t u m a t

Ruostuiko laulutaito?

Laulunelvytyspäivä ruostuneen laulutaidon pelastamiseksi pidetään Puijon kirkolla lauantaina 18.9. klo 16 – 18. Ohjaajina ovat kanttori Joona Saraste sekä laulupedagogit Jaana Turunen ja Joose Vähäsöyrinki.

Opetus on ilmaista ja se antaa valmiuksia jatkaa seurakunnan erilaisissa lauluryhmissä ja kuoroissa.

Ilmoittautumiset 14.9. mennessä joona.saraste@evl.fi

Kaksi puhallusta ja hengitys.

International Church events

International Service of Holy Communion in Kuopio Cathedral September 12 at 2 pm. Revd. Rupert Moreton.

Open house meeting for fellowship and Bible September 26 at 2 pm Old Rectory (Kuninkaan- katu 12).

You are welcome to join us.

Piirros Kari Kuronen